SLOVENSKI LIST

CORREO ARGENTINO
TARIFA REDUCIDA
Concesión 1551

Dirección y Administración: GRAL. CESAR DIAZ 1657, U. T. 59 - 3667 - Bs. Aires.

Periódico de la Colectividad Yugoeslava

Registro Nacional de la Propiedad Intelectual No. 032878.

AÑO (Leto) XI. BUENOS AIRES, 8 DE MARZO (MARCA) DE 1940 Núm. (Štev.) 158

NAROČNINA: Za Ameriko in za celo leto $ arg. 6.—; za pol leta 3.50. Za druge dežele 2.50 USA-Dolarjev.

POSAMEZEN IZVOD: 10 ctvs.

Samo od sebe ne more priti izboljšanje

Po končani svetovni vojni je zavladalo veliko veselje med narodi po vsem svetu z upanjem lepših časov in boljše bodočnosti. Čeprav se je vojna dejansko vršila v Evropi, je bil vkljub temu do mala ves svet prizadet. Tako bo tudi v bodoče, kajti vse države so danes več ali manj ena od druge odvisne.

To povojno veselje pa je bilo zelo kratko. Gospodarske prilike se niso hotele izboljšavati, marveč so se z dneva v dan slabšale. Temu so predvsem bile krive neurejene gospodarske razmere, sistem, ki sloni na profitu posameznikov. Tekom vojne jih je res mnogo obogatelo, a tudi obubožalo jih je mnogo; prodajali so svoje dragotine, od katerih bi se preje za ves svet ne ločili, da so si kupili vsakdanjega kruha; zašli so med potepuhe in umrli v občinskih ubožnicah.

Današnji kapitalistični red ne služi več, da si ga trudijo po nekod še vedno z vsemi prizadevanji obdržati pri življenju. Res da je na eni strani silno napredovala tehnika, a je po drugi strani enako raslo tudi število brezposelnih. Posameznik se ni mogel pomagati, ker mu zato tudi prilike niso bile dane.

Fašizma, nacizma, diktatur, monakovske pustolovščine in današnje vojne je vsega kriv današnji gospodarski sistem, kar tudi fašistični in še posebej nacistični vodje priznavajo. Tako je dejal v svojem govoru že večkrat Hitler in je te dni ob priliki poseta jugoslovanskega trgovinskega ministra Andresa dejal tudi nemški propagandni minister Goebbels, da se Nemčija bori proti evropskemu kapitalu in kaosu, ki ga je povzročil. To je čisto pravilno povedano, samo da besede dejansko ne morejo najti temelja v nacizmu ali fašizmu, kakor ga danes prikazujejo.

Z veliko naslado nekateri ugotavljajo, češ, ste videli da s skupnim gospodarstvom ni nič, kar vam jasno prikazuje Rusija, ki je smatrana obljubljena dežela delavstva. Človek je ustvarjen za individualno življenje in hoče biti v vseh svojih podvzetjih svoboden; samo če dela zase je pripravljen misliti in se žrtvovati. Na tem je lahko nekaj resnice, celo precej resnice, a kričečih glasov na oni strani ne prevpije.

Nikakega dvoma ni, da si tudi od današnje vojne nekateri obetajo lepih dobičkov, a ljudstvu v splošnem pa brez dvoma prinaša še večje revščine. Žalostno pri vsem tem je, da večina upa, da bodo spremembe in izboljšanje samo od sebe prišle. Sprememba res lahko samo od sebe pride, a izboljšanje samo od sebe ne more priti.

Po splošni ugotovitvi razumnikov, ljudstvo ni zrelo in ne sposobno za ustvarjanje lepše bodočnosti. Če bi bilo v tem momentu poklicano, bi bilo brez moči kot otroci v temi. Po vsem, kar je bilo že dosti krat povedano, je vsako razlaganje ljudskih možnosti odveč. Moč ljudskih možnosti je sicer nepremagljiva, če je moč, a ta ne tiči v posameznikih, marveč v enoti. Ne izraža se v strankarstvu in dlakocepstvu, marveč v trdni skupni volji; v veri da se more tako zgoditi. Kaj takega pa se ne more zgoditi po ukazu kakega diktatorja, marveč po prepričanju vseh.

Potreba je pri vseh, od cestnega pometača, tovarniškega delavca, poljedelca, učitelja in profesorja na vseučilišču, da se zdrami v nas zavest socialne skupnosti. Če ne bomo znali zdramiti te zavesti, bomo še nižje padli v tlačanstvo nekaterikom in pod bič diktatorjem, ki bodo položaj znali bolje izrabiti.

Napetost med Italijo in Anglijo radi premoga

ANGLIJA ZAPLENILA ITALJANSKE TRGOVSKE PARNIKE S PREMOGOM — OSTER PROTEST ITALIJE — ANGLIJA SKUŠA PREIZKUSITI ITALIJO — POLOŽAJ ITALIJE.

Nove politične dogodke so povzročile te dni italijanske trgovske ladje, ki so vozile iz Nemčije premog v Italijo in ki so jih angleške oblasti zaplenile ter odvedle v pristanišče Downs na Angleško.

Anglija je sicer že v naprej napovedala, da bo ladje, oziroma premog zaplenila, proti čemur je Italija tudi že v naprej protestirala, a obenem odredila parnikom na pot. Angleži so seveda svojo napoved tudi izvršili in je sedaj na vrsti Italija, kakšno stališče bo zavzela.

In prav to bi tudi najbrže rada Anglija vedela ter je iz tega razloga postavila Italijo na preizkušnjo. Če je Italija res odločno na strani Nemčije, bodo sedaj kmalu videli, kajti Anglija in tudi Francija morata biti v tem pogledu na jasnem, kakšno stališče pravzaprav misli zavzeti Italija, ki bi na Sredozemskem morju vsekakor igrala važno vlogo, kjer vrši njena mornarica stalne vaje in se strategično utrjuje ter obenem italijanski tisk dosledno vztraja, da je to morje za Italijo vitalnega pomena in radi tega smatrano za njeno last.

Ključ do Sredozemskega morja — Gibraltar, Suez in Dardanele — pa imata v rokah zavezniei, Francija in Anglija, ki lahko na vseh treh strategično važnih točkah popolnoma blokirata Italijo ter ji zapreta pot v svet.

Anglija je pričela razen v Egiptu, zbirati svoje čete tudi v Kenyu, ki s nahaja poleg italijanske Somalije in Etiopije; z namenom, da odvzamejo Italiji njene kolonije ter pod svojim protektoratom vrnejo nazaj bivšemu abesinskemu cesarju Haile Selassieju, ki senahaja v Londonu, če bi hotela kaj rogoviliti.

Položaj Italije je vsekakor mnogo delikatnejši nego recimo Nemčije. Res je, da ima na Sredozemskem morju zelo važno strategično postojanko in geografično ugoden položaj, a njena največja kolonijalna posest, ki jo je pridobila pred leti, se nahaja izven tega območja ter z ozirom na sedanji politični položaj v Afriki, Aziji in Indiji, v rokah Anglije in Francije, če bi ji zaprli pot preko sueškega prekopa. Zato je položaj Italije, če bi jo blokirali v Sredozemskem morju, vse prej nego ugoden, naravnost obupen.

Angleži brezdvoma dobro poznajo položaj Italije, zato se niso pomišljali zapleniti njene parnike. Če bodo s tem izsilil iz nje jasnejših barv njene nevtralnosti, je seveda drugo vprašanje. Eno pa je gotovo, da do resnejših zapletljajev med Anglijo in Italijo ne bo prišlo, vsaj zaenkrat še ne, če bo sploh kdaj.

Francoska mornarica ima novo opremo. Slika predstavlja poveljnika, ko sprejema povelja na svoji ladji.

Angleška industrija in vojna

Moderna vojna pomeni veliko spremembo tudi v gospodarskem življenju in treba je nekaj časa, dokler se gospodarstvo kake dežele prilagodi novim razmeram. Toda Anglija ni pozabila svojih izkušenj iz zadnje vojne in prehod iz mirovnega v vojno gospodarstvo se je izvršil mirno in brez velikih pretresljajev. Glavni namen vojnega gospodarstva je:

1. da preskrbi vso potrebno opremo in material za armado in da skrbi za dovolj velike rezervne zaloge:

2. da kolikor mogoče vzdrži izvozno trgovino, da preskrbi državi tujo valuto, potrebno za neobhodne nakupe v inozemstvu;

3. da omogoči industriji, da producira blago za domači trg.

Anglija ima ogromno industrijo. Organizacijo vojne industrije vodijo ministrstvo za zaloge, delovno ministrstvo, trgovinsko ministrstvo in ministrstvo za gospodarsko vojno, ki so v stalni zvezi med sabo, da morejo svoje delovanje primerno koordinirati z ozirom na omenjene cilje.

Ministrstvo za zaloge, kakor pove že ime, ima nadzorovati vse zaloge in cene važnih surovin, da more preskrbeti armado, mobilizirati in organizirati proizvodnju, da skrbi za zadostne zaloge in poveča produkcijsko kapaciteto. Vse zaloge važnih surovin, ki so bile v deželi ob izbruhu vojne, so bile izročene temu ministrstvu. Nič manj važna pa ni naloga organiziranja in razdeljevanja surovin tako, da more industrija normalno preskrbovati deželo in vzdržati izvoz, ki jim zagotovi gospodarsko blagostanje.

Kar se tiče opreme armad, je ministrstvo že silno napredovalo. Oddalo je od začetka septembra pa doslej naročila v vrednosti sto milijonov funtov šterlingov za municijo in bojno opremo. Več kot 700 tovarn izdeluje municijo, in še drugih 9000 je bilo pregledanih, in bi se dale prav tako porabiti za izdelavo streljiva, ako bi bilo potrebno. Razen tega je danes mogoče izdelovati isti tip granate šestkrat hitreje kakor pa leta 1914. Zaradi tehničnega izboljšanja je potrebno za to povečano produkcijo le isto število delavcev kar je važno, ker omogoča porabo ljudi za drugo delo.

Seveda ima opraviti ministrstvo za zaloge tudi z delavskim vprašanjem. Strokovne organizacije so glede vojne popolnoma na strani vlade, ker verujejo, da to ni vojna samo proti napadalcem, temveč tudi vojna, ki naj vrne nemškim delavcem njihove težko pridobljene svoboščine na gospodarskem polju. Tako pomaga delavstvo na vse mogoče načine, da more Anglija izrabiti svoje ogromne zaklade delovne sile in strojev. Organizirana je sedaj industrijska armada 22 milijonov delavcev in delavk, in sicer prostovoljno, ne po državnem ukazu, kajiti to bi ne odgovarjalo tradiciji, da more skrbeti za potrebe ljudstva in armade. Strokovne organizacije so dovolile, da se smejo manj kvalificirani delavci uporabiti za dela, ki so bila doslej rezervirana kvalificiranim, in s tem se zelo poveča dosegljiva kapaciteta tehničnih industrij. V teh industrijah in ladjedelstvu so bili izbrani kvalificirani možje za posebno važna in z delodajalskimi organizacijami dela, sporazumno s strokevno zvezo je bil sestavljen seznam takih važnih del, tako da so kvalificirani potrebni delavci oproščeni vojaške službe. To, ni le zagotovilo za zadostno število mož za izdelovanje orožja med vojno, ampak tudi za to, da bo imela industrija po vojni podlago za rekonstrukcijo in napredek.

Da ne bi spori z delavstvom zavirali delovanje industrije, stopi v veljavo dalekosežni ustroj za pogajanja in razsojevanje, ki je nastalo v zadnjih 20 letih. Ministrstva bodo sprejemala nasvete predstavnikov strokovnih zvez tako da bodo delavci prav tako kakor delodajalci s svojim znanjem in izkušnjami pomagali organizirati proizvodnjo. V nekateri industrijah se posvetujejo skupni odbori strokovni in delodajalskih organizacij, kako bi se dala kar najbolj povečati proizvodnja, kako razdeliti surovine in določiti cene.

Ministrstva morajo skrbeti tudi za to, da dobe armade primerno število kvalificiranih mož, ki so potrebni za mehanizirane oddelke.

Kar se tiče izvoza, so sedanji izvozni krediti v ugodnem sorazmerju z onimi pred izbruhom vojne. V deželi sami je bilo ukrenjeno vse potrebno, da se onemogoči dobičarstvo, podisi s strani producenta, prekupnika in prodajalca. Ministrstvo za gospodarsko vojno seveda skrbi predvsem za blokado Nemčije a prav s to blokado dobiva precej surovin zaplenjenih z ladij. V prvih petih tednih vojne je znašalo zaseženo blago 315,000 ton.

Najvažnejši pa je za deželo seveda v vojni, kakor v miru denar in ogromna finančna moč Anglije, ki je v velikansko pomoč industriji. Leta 1937 je bil narodni dohodek na državljana ocenjen v Nemčiji na 62 in pol funta letno, medtem ko je bil isto leto v Veliki Britaniji ocenjen na 107 funtov. Če je treba, more Anglija polovico svojih dohodkov posvetiti vojnim potrebam in previšek nad za življenje potrebnim denarjem je, kar določa finančno moč.

Zunanja finančna moč Anglije je prav tako velika, če ne večja. Letni dohodek iz inozemskih investicij znaša 200 milijonov funtov šterlingov, kapital, pa je nekajkrat večji. V zlatu, tuji valuti in dohodkih iz investicij, ima Anglija aktiv za več ko 100 funtov šterlingov na glavo, to je okoli 4 milijarde ali dvakrat toliko kot je zlata na svetu. Niti bogate Združene države nimajo več kot 47 funtov šterlingov na glavo ali osebo.

ITALIJANSKI DELAVCI ZA NEMČIJO

Kakor že par let sem bo tudi letos odšlo v Nemčijo na sezonsko delo na polju 40.000 Italijanov.

Jugoslovenski minister trgovine v Berlinu

V pondeljek je dospel v Berlin, kot gost nemškega ministra gospodarstva, jugoslovanski minister trgovine in gospodarstva. Razgovarjala se bosta oba ministra o gospodarstvu in trgovini med obema državama.

Dr. Ivo Andres, jugosl. trg. minister

Otto Habsburški v Združenih državah

Z avionom je dospel v Združene države Oton Habsburški, ki šteje sedaj 27 let. Kakor zatrjuje bo proučeval Združene države, ki bi mu služile kakor model za združenje evropskih držav, kar imajo namen izvesti po končani vojni.

Oton je mnenja, da bo do Združenih držav Evrope gotovo prišlo in da bodo Nemci v sedanji vojni izgubili. Dejal je, da bi Združene evropske države tvorile Češka, Moravska, Slovaška, Avstrija, Madžarska, Jugoslavija in še nekatere države ali manjšine, ki bi želele priti v to evropsko Udruženje ob Donavi.

Ideja bivšega avstrijskega prestolonaslednika ni ravno nespametna in tudi brez podlage ne, a se pod žezlom Habsburžanov najbrže ne bo nikoli izvedla. Kaj takega bi lahko pred polstoletjem izvedla Avstrija, a je raje mislila na germanizacijo, kakor pa na pravično upravo narodov, ki so tvorili bivšo Avstrijo.

Nemiri v Zagrebu

Pristaši znanega hrvatskega izdajnika Paveliča, ki se baje še vedno nahaja v Italiji, so spet pričeli dvigati glave. Kakor ponavadi so pričeli z nasiljem in bombami. Glavne voditelje je baje policija že polovila, izmed katerih se je eden, dr. Buč, upal trditi, da Hrvatje niso Slovani nego potomci Gotov to je prednikov Germanov in da zato želijo pod Nemčijo.

Če ti ljudje ne spadajo v "glavnjačo" potem spadajo brez dvoma v norišnico, kamor bi jih morali brez odloga poslati. Vse je mogoče na svetu, a da se še dandanes dobijo ljudje, ki smatrajo narod za prekupčevalno živinče in pri tem mastno zaslužiti, je pa res že od sile.

Argentinske vesti

VROČ VOLILNI DAN V GENERAL URIBURUJU IN VILLI GUILLERMINI

V nedeljo 3. t. m. so se vršile volitve še dokaj miruo v vseh 9 provincah, izvzemši v Villi Guillermini, santafeška provinca in v Teniente General Uriburu (Zárate) provinca Buenos Aires. V obeh imenovanih krajih je bilo več mrtvih in ranjenih.

Kdo je kriv teh obžalovanja vrednih dogodkov se ne more še izreči sodbe, ker eden na drugega zvrača krivdo. Vsekakor pa je vzrok tega strankarska nestrpnost.

V Villi Guillermini, kjer so bili kar štirje mrtvi in enajst ranjenih obdolžujejo radikali policijo in antipersonaliste, da so jih napadli, ko so zapuščali kolodvor z Rogeliom Lamazonom na čelu. Vsemogoče, da je bilo res tako, toda tudi radikali ne morejo biti ravno angelčki, saj je bil pri tem ustreljen, razun radikala Lamazona, tudi antipersonalist Daniel Ramos in policaj Williams Castillo. Težko ranjen en sam radikal, namreč Lorenzo Molina, ki pa je v ponedeljek ranam podlegel, dočim sta bila težko ranjena dva policaja, Tomas Escobar, Adolfo Cantero ter antipersonalist Ignacio Ojeda.

Lahko ranjen pa je bil en sam radikal, namreč Edmundo Holzer, nasprotno pa so odnesli lažje rane antipersonalisti Edmundo Perez, Nicolás Ocampo, Daniel Segovia, Cipriano Merel ter policijski inspekcijski komisar Marovio Cardenega.

Precej sličen slučaj je z dogodki v Zárate, kjer je padel smrtno zadet od krogel senator demokratične stranke Luis Güerci. Tudi v tem slučaju radikali mečejo krivdo na svoje nasprotnike in policijo. Dr. Mario Castex, ki se je zatekel v varstvo arsenala še z drugimi tremi radikali: Pedrom Abalom, Pedrom Pitranoh in Onofrejem Desbautsom, trdi, da je Güerci pričel prvi streljati. Poročila pa pravijo, da njegov samokres je bil nedotaknjen. Naj bo stvar že taka ali taka, gotovo je to, da se na obeh straneh ne vpošteva dovolj volilni zakon.

Kar se tiče zgoraj omenjenih radikalov, ki so iskali zavetja v arsenalu, so trije bili pod vojaško stražo odpeljani na glavno policijo. — Ne more se pa vedeti, če je med njimi še tudi dr. Castex. Radikali namreč trdijo, da je zapustil arsenal in se z "lancho" odpeljal proti El Carmelu. Najbrže pa bo to samo pretveza, da bi s tem preslepili demokrate, ki baje čakajo nanj, da se maščujejo za Güercija. Vendar so pa imele te vesti nekaj vpliva, kajti na nek čoln, ki je plul od arsenala je bil oprt z brega silen puškin ogenj. Ko je obrežna oblast preiskala obrežje ni našla nobenega sledu o napadalcih, niti ni našla lanče. Domneva se tedaj, da so demokrati streljali na dozdevni čoln, v katerem se vozi dr. Castex. Baje je dr. Castex že v Bs. Airesu. Pomorska oblast, kakor sodnik dr. Ocampo Gimenez držijo to zadevo v tajnosti.

O vsem pa se vodi stroga preiskava, ki bo dokazala kdo je kriv tega žalostnega dogodka.

Pogreb senatorja Güercija se je vršil v torek ob veliki udeležbi ljudstva in zastopnikov stranke. Ob grobu so imeli energične govore senator Santamarina, kandidat za podguvernerja dr. Mignez in Luis Terrarosa.

Zadnja poročila trdijo, da je policija v Villi Guillermini dognala povzročitelja tamkajšnjega krvoprelitja, to sta radikala Inocencio Medina in nek Francisco, katerega priimek se še ne ve. Oba osumljenca sta pobegnila, kar je sum še povečalo in ju policija skrbno išče.

IZID VOLITEV ŠE NI ZNAN

Štetje glasov volitev, ki so se vršile 25. pr. m. gre zelo počasi ter bo šele ta teden končano.

Kar se tiče glasov, so do ponedeljka prednjačili radikali, v torek pa stopili v ospredje demokrati, nato pa zopet radikali. Štetje izkazuje za demokrate 107.61 ra radikale pa 103.825 glasov. Socialisti so spravili skupaj samo 6.070 glasov.

Pri teh volitvah so demokrati silno nazadovali, dočim so radikali precej napredovali. Svoj neuspeh pripisujejo demokrati zadržanju državnega predsednika dr. Ortiza in dr. Fresca.

Vsekakor pa bodo zmagali demokrati, toda govori se, da volitve ne bodo potrjene in je intervencija neizogibna.

NESREČA PRI DELU

V zalogi žita, last tvrdke Brusco Hnos., na ulici Lavalle 4200, se je dogodila v torek popoldne velika nesreča. Delavci so kakor običajno opravljali svoj posel, ko so se podale traverze in vreče z žitom so zdrknile v globino z mnogimi delavci vred. Pri tem je silna teža vreč povzročila, da je steno tega poslopja izbočila ter je nevarnost, da se vsak hip zruši.

Delavci, ki so bili toliko srečni, da jih vreče nso podsule, so ušli na ulco. Kmalu nato so prišli gasilci, ki so delali na vse pretege, da so izvlekli ponesrečence ter jih odpeljali v bolnišnico Durand, kjer pa je radi notranjih poškodb umrl Gerónimo Parodi, star 53 let. Zvečer so našli mrtvega med dvema traverzama še Manuela Lopeza. Pozneje so ugotovili, da je bilo še več žrtev.

Policija jedala tam okrog zapreti ulici Rawson in Lavalle, da ne bi se dogodia kaka nesreča, če se poslopje zruši.

STRAŠNA NESREČA

Omnibus, ki vzdržuje zvezo med mestom Santa Fe in Santo Tomé, je v nedeljo popoldne zgorel. Eksplodiral je namreč kotel z nafto ter je pri tem ogenj zajel cel omnibus. V tej nesreči je izgubilo življenje 9 oseb, med katerimi so večinoma mlada dekleta in žene. Ranjenih pa je kakih 10, tudi sami mladi ljudje.

Ranjenci senahajajo v bolnišnici De Caridad in se njihovo stanje boljša.

UGODNOSTI STARŠEM

Izvršna oblast je s posredovanjem ministrstva vzgoje izdala odredbo, po kateri so dijaki, katerih starši imajo tri ali več otrok v državnih šolah, oproščeni vpisnine in šolnine.

Izvršna oblast utemeljuje svojo odredbo s tem, da več šolskih otrok preveč obremenjuje finančno stanje staršev.

Dirigirano gospodarstvo

Dirigirano ali vodjeno gospodarstvo imajo vse totalitarne države ter več ali manj tudi druge. Trgovci kupujejo in prodajajo blago po navodilih in nadzorstvom države. V Rusiji je direkten kupec in prodajalec država sama, ker imajo ali skušajo uvesti popoln kulturni, gospodarski in politični sistem. V Nemčiji in Italiji ni država posredni kupec in prodajalec, a je vse gospodarstvo pod strogim državnim nadzorstvom. V takozvanih demokratičnih državah pa je bila trgovina in gospodarstvo popolnoma svobodno in je vsak trgovec poljubno kupaval, kjer je hotel in prodajal komur je hotel, ter kakor je vedel in znal. Razumljivo, da je bila vlada od teh ljudi postavljena in tudi bila pod vplivom ljudi, ki so stali za to ali ono stranko, ki jim je služila predvsem v njihove profitne svrhe, dasi so govorili in obljubljali seveda drugače. Prvi predsednik demokratičnih držav, ki ni hotel politike povsem tako voditi kakor so zahtevali denarniki in njihovi interesi, je predsednik Združenih držav, Roosevelt. Zato je tudi že dvakrat bil z veliko večino izvoljen predsednikom in bo brezdvoma tudi v tretje, če bo kandidiral.

Roosevelt, predsednik Zedinj. držav

Tudi o predsedniku Argentine dr. Ortizu nemore nihče trditi, da bi bil slab mož. V soboto zvečer, spričo razburkanih volilnih duhov po deželi, je imel zelo lep radijski govor, ki je med drugim dejal, da ga ne zanima toliko sreča kake stranke kakor sreča in napredek vsega naroda.

Dr. Ortiz, državni predsednik

To smo samo mimogrede zapisali, da bomo lažje nadaljne misli razumeli, ki se nanašajo na vodjeno gospodarstvo.

Tudi argentinska vlada je skušala vplivati na gospodarske kroge tako, da bi kupavali in prodajali tam, kjer se obojestranski trgovinski interesi zenačijo. Ker je velik del argentinske trgovine in gospodarstva v rokah Angležev in so glavni kupci argentinskega izvoza žita in mesa, Angleži in bi želeli, da bi šla vsa izvozna trgovina skozi njihove roke, bi isto tudi obratno želeli glede uvoza. Take vrste dirigiranemu gospodarstvu so se uprli nekateri argentinski gospodarski krogi, ki jih tudi časopisje podpira. Nekatere industrije so morale znižati obrat in skoro ustaviti, ker ne morejo dobiti potrebnih strojev iz Nemčije in drugi trgovski krogi, ki ne morejo prodati svojih surovin Nemčiji, ki je bila preje glavni kupec, so tudi nezadoovljni.

Argent nsko časopisje torej vztraja, da mora vladati v Argentini svobodno gospodarstvo, kar ima spričo sistema, ki tu vlada, gotovo prav. Argentina ne more in ne sme postati kak angleški dominijon, kakor je Indija, Avstralija, Afrika in drugod, marveč se hoče po osvoboditvi španske nadoblasti razviti v svobodno gospodarsko in politično državo za kar ima gotovo vse predpogoje.

Podoben incident čitamo te dni tudi med Italijo in Anglijo. Italija je namreč kupila večjo množino premoga v Nemčiji, ki ga je naložila na svoje parnike, da ga odpelje domov. Anglija pa je izjavila, da tega nebo dovolila in da bo nemški premog na teh parnikih zaplenila. In res so angleži te dni zajeli nekaj italijanskih parnikov, ki so vozili v Italijo nemški premog. Kako bo zadeva končala, ne vemo. Vendar smo mnenja, da če sme Anglija od povsod uvažati potrebščine, brez da bi ji izven Nemčije, ki je z njo v vojnem stanju, kdo to branil, ima iste pravice tudi Italija ali katerakoli drugih nevtralnih držav. Nikjer ni zapisano, da so ali da morajo biti ravno Angleži celega sveta gospodar. Vsak narod je samega sebe in svoje bodočnosti in napredka vreden. Zato je v njihovem interesu, da se osvobodijo najprej vseh tujih posredovalcev in intrigantov, potem pa še domačih.

JAVNA DELA

Za razna javna dela, ki se imajo začeti v tem tekočem letu, je določenih 160.427.110.35 pesov.

DOMAČE VESTI

ŽALOSTNA VEST

V Medani, v Brdih na Goriškem je 3. januarja t. l. umrl Jožef Zorzut, po domače Sablič, star 83 let.

Pokojni Zorzut zapušča v domačem kraju dva sina in eno hčer. Tukaj v Argentini in sicer v Rosariju tudi eno hčer, Rozalijo, poroč. Žuljan.

Zorzut je bil po vsej Goriški dobro znan ter zelo čislan mož, svojim otrokom pa skrben oče.

Naj mu bo lahka domača zemlja!

Vsem preostalim v domovini, kakor hčeri v Argentini pa naše sožalje!

ŽALOSTNA VEST IZ DOMOVINE

Umrla je v Gerlincih v Prekmurju **Rozalija Lah**, mati naših znancev treh bratov Lahov. 11 februarja je mirno zatisnila oči. Sicer je bila že dolgo bolna, ker je trpela na nogi. Velika rana je slednjič nepričakovano presekala nit njenega življenja. Vdano je nosila svojo bolezen, vdano pa tudi breme življenja. Od šestih sinov, katere je lepo vzgojila, je bil samo eden pri njeni smrtni postelji, trem jepa poslala umirajoča svoj materinski blagoslov v Argentino.

Kako zelo je bila priljubljena, je pokazal pogreb, katerega se je vdeležila velika množica kljub strupenemu mrazu in hudemu snežnemu metežu.

Pokojnici naj bo lahka domača gruda, preostalim pa naše iskreno sožalje!

POŠLJITE SEDAJ V JUGOSLAVIJO ALI ITALIJO VAŠ "VELIKONOČNI DAR"

Prav malo časa je še do Velikonočnih Praznikov. Ne odlašajte z Vašo denarno pošiljko poslužujoč se našega koristnega načina nakazovanja — potom "EXPRESSO": naznačena vsota bo uročena Vaši Obitelji v teku nekaj dni brez kakih stroškov ali odbitkov s povratno priznanico, podpisano od strani prejemnika, katero Vam bomo svoječasno dostavili. Naš

Jugoslovanski Oddelek

Smatra za dolžnost postreči Vaš hitro, vljudno in v najkrajšem roku.

Naš način nakazovanja denarja je HITER, VAREN in UGODEN. Izkoriščajte ga vedno.

THE FIRST NATIONAL BANK OF BOSTON

FLORIDA 99 — Bmé. MITRE 562

Alsina 999 — Pueyrredón 175

Avda. Gral. Mitre 301 (Avellaneda), Córdoba 1223 (Rosario)

POVERJENJE — VLJUDNOST — SIGURNOST — BRZINA

FOTOGRAFIJA "LA MODERNA"

VELIK POPUST PRI FOTOGRAFIRANJU

Ne pozabite

FOTO "LA MODERNA"

S. SASLAVSKY

Av. SAN MARTIN 2579

Telefon: 59-0522 - Bs. Aires

ZOBOZDRAVNIKA

DRA. SAMOILOVIĆ de Falicov in DR. FELIKS FALICOV

Sprejemata od 10 do 12 in od 15—20 ure.

DONATO ALVAREZ 2181

U. T. 59 - 1723

Vesti iz organizacij

Naši rojaki v Bahiji Blanki zbrani pred hišo rojaka Novaka.

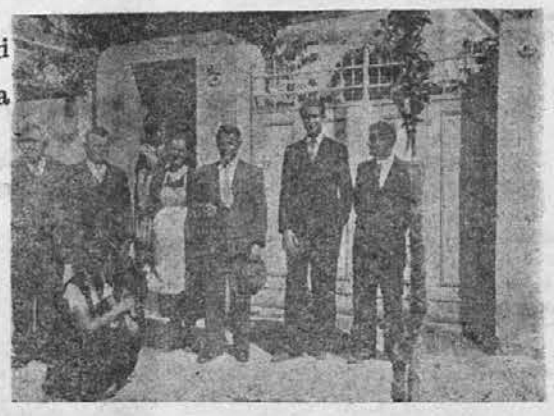

Kljunova hiša v Bahiji Blanki obdana s sadnim drevjem in trtami.

V slogi je moč in napredek

Zadnji občni zbor jepokazal veliko zanimanje za nadaljno društveno delovanje v Slovenskem domu. optimizem jevelik. Odbor je tudi dobro izbran. Želeti bi bilo da bi se na vsa morebitna nesporazumljenja v preteklosti pozabilo enkrat za zmeraj in da bi se vsi z vnemo lotili dela, ki je zadnje čase precej zaostalo.

Poprimimo se torej dela vsi brez razlike. Poagitirajmo pri vseh prijateljih, ki še stojijo ob strani ter jih privabimo v društvo. Prilike udejstvovanja, bodisi pri kateremkoli odseku, ne bo nikomur manjkalo. Privabiti je treba tudi mladino, kajti tudi zanje je v društvu pripravljen prostor.

Pod lastno streho moramo čimpreje priti. Zato je treba, da člani apeliramo na nove delničarje, da bomo z potrebnim kapitalom skupno zgradili potrebni lastni Slovenski dom.

Radi nas samih in naših zanamcev je treba nekaj lastnega ustvariti: da se nam ne bo treba potikati po tujih hišah, da ne bomo v slučaju potrebe, bolezni ali smrti, s klobukom v roki zbirali prispevkov, itd. Kajti z malim mesečnim prispevkom je v društvu vsakemu zagotovljena podpora in ne bo treba nikomur beračiti. Samopoč ima Slovenski dom v svojem programu in v svojem cilju, ki že deluje. Dalje je naš namen kulturni in gospodarski napredek. Če hočemo koristi vsi moramo seveda tudi žrtvovati se vsi, kajti samo od sebe ne pride ničesar. Strnimo se torej v eno vrsto vsi. da bomo tvorili moč, ki jo nobena sila in vihar ne bo mogel podreti.

M. Peljhan.

PEVSKE VAJE V SLOVENSKEM DOMU

Redne pevske vaje za moške se vršijo vsak torek in petek ob 8 uri in pol zvečer; za dekleta, oziroma mešan zbor pa ob nedeljah ob 5 uri popoldne.

Pevci in pevke, bodite redni in točni !

IZ ROSARIA

REDNI OBČNI ZBOR SLOV. DEL. DRUŠTVA "TRIGLAV"

Odbor društva "Triglav" je odredil, da se bo vršil 10. redni občni zbor dne 10. marca v ulici Gral. Mitre 3924, ob 4 uri poopldne.

Cenjeni rojaki in rojakinje! Udeležite se tega občnega zbora ter na istem izvršite svoje dolžnosti!

Ne gledajmo samo od strani. Če se že vsi narodi celega sveta prebujajo k socialnemu delovanju, zakaj bi se ne tudi mi Slovenci. Opustimo brezbrižnost in oprimimo se dela za naše lastne koristi v bodoče.

Zato pa rojaki in rojakinje vsi brez izjeme pridite na občni zbor, ki se bo vršil s sledečim dnevnim redom!

1) Otvoritev in nagovor predsednika.
2) Poročilo tajnika;
3) Poročilo blagajnika;
4) Poročilo knjižničarja;
5) Poročilo gospodarja;
6) Poročilo revizorjev;
7) Volitev novega odbora;
8) Slučajnosti.

Odbor.

REDNI OBČNI ZBOR JUGOSLOV. ŠOLSKEGA DRUŠTVA V ROSARIU

Jugoslovansko šolsko društvo v Rosariu je imelo svoj 3 redni občni zbor dne 25. februarja 1940 v ulici Laprida 5758, katerega se je udeležilo preecišnje število zavednih članov in nečlanov Slovencev in Hrvatov, ker vabljeni so bili vsi.

Po otvoritvi in nagovoru predsednika, kateri nam je v kratkih besedah obrazložil delovanje in uspeh šole v Rosariu, so nam drugi društveni funkcionarji podali svoja poročila, ki so bila od članstva odobrena, nato je sledil govor konzula g. Branka Rubeše, kateri je razložil pomen slovenske, oziroma jugoslovanske šole, pomen slovenskega in hrvatskega jezika, nato je polagal staršem na srce naj vpišejo svoje otroke v to prepotrebno šolsko ustanovo, da naši otroci ne pozabijo prelepega materinega jezika. Sledila je volitev novega odbora za leto 1940.

Novo izvoljeni odbor je sledeči: Predsednik Franc Mirc, podpredsednik Edvard Toplikar, tajnik in gospodar Mihael Smrdelj, podtajnik Valentin Bizjak, blagajnik Štefan Žigon, podblagajnik Jožef Čuk, revizorji: Franc Kastelic, Jožef Poljanc, Bernard Franetič; odborniki: Jožef Špilar, Franc Fonda, Domingo Zuljan, Ivan Jeličić.

Na prvem sestanku novega odbora dne 3. marca se je odredilo, da se prične šolski pouk z dnem 15. marca 1940. Starši vpišite in pošiljajte svoje otroke v jugoslovansko oziroma slovensko in hrvatsko šolo. Na vas je ležeče, da vaši otroci ne pozabijo svoj materin jezik. Poučevalo se bo vsak dan, zraven pisanja in drugega se bo učilo tudi ženska ročna dela, zato mamice pošljite svoje hčerke v šolo, da se kaj lepega naučijo. Ker se pa sliši od strani staršev oddaljenih otrok, da bodo teško hodili v argentinsko in slovensko šolo, zaradi premalo časa opoldne, bo odbor na seji dne 24. marca pretresal o tej zadevi.

Za Odbor: tajnik Smrdel.

Kavarna in pizerija

Razna vina — Vsakovrstni likerji in vedno sveže pivo.
Rojakom se priporočata

PETER FILIPČIČ
in JUSTO KRALJ

WARNES 2101 esq. Garmendia
U. T. 59 - 2295
La Paternal Bs. Aires

Ako hočete biti dobro in poceni postreženi obiščite

KROJAČNICO

LEOPOLD UŠAJ

V zalogi imam najmodernejše blago za moške in ženske!

GARMENDIA 4947
La Paternal

Pomagati si je treba posamezno in skupno

"Pomagaj si sa min Bog ti bo pomagal!" Ta rek je veljal za večino doma in velja tudi v tujini. Nič čudnega ni tedaj, če so si ljudje pomagali in skušali pomagati na različne načine: poštene in nepoštene. Vežkrat se je nepoštenim potom tudi dalje prišlo nego poštenim ter so bile propalice višje cenjene od poštenih ljudi.

Poleg delovnih ljudi imamo tudi lenuhe in postopače ter takozvane izvržke človeške družbe; poleg poštenih žen in deklet tudi nepoštene, itd. Našteli bi lahko vsepolno nasprotij v človeški družbi in življenju, a ni potrebno, ker jih lahko vsak sam najde, če hoče. Lahko je človek tat, goljuf, prešuštnik ali kar hoče, samo da zna skriti in se na zunaj lepega zna pokazati, pa je vse prav. Zato je hinavcev in parasitov najti povsod.

Ko prebiramo domovinsko časopisje najdemo vsepolno takih dogodkov in poročil, ki nedelajo časti našemu narodu. Kdo jih je ustvaril? Družba, ki sloni na gnjilem temelju izkoriščanja človeka po človeku; in zgledi višje stoječih, ki se celo po časopisju blatijo in jemljejo ugled eden drugemu, če so očitki resnični ali ne, samo da se nasprotnika pri ljudstvu osebno oblati, ker slučajno ni njihovega prepričanja in svetovnega ali verskega nazora. In kar smejo izobraženci, čemu ne bi smeli tudi neizobraženci, če si upajo in imajo potrebno korajže.

V izseljenstvu, hvalabogu, vsaj v spolšnem, nismo še tako daleč prišli, oziroma nizko padli. Izseljenci so ostali v bistvu pošteni, trezni in delavni. Tudi vsi poizkusi nas napraviti politične nasprotnike, so se razbili. S tem pa ni rečeno, da je med izseljenstvom vse prav, kakor bi moralo biti in bi bilo nam vsem koristno.

Pisali smo že o potrebi Zveze naših društev, o velikem pomenu pomaganja do zapislitve naših ljudi in šo nešteto inicijativ imamo, ki bi se dale s pridom izrabiti posameznikom in skupnosti v prid.

Naši ljudje so naseljeni po vsej širni Argentini in Južni Ameriki sploh ter se udejstvujejo v vseh mogočih poklicih. Ti so takorekoč pionirji naše bodočnosti. Večina, ki so naročeni na list, poleg naročnine zapišejo še par vrstic o svojem gospodarskem uspehu ali neuspehu. Komu bi se zdelo to čisto malenkostno, a nam se ne zdi ter smo vzeli vsa ta "malenkostna" poročila na znanje z namenom proučevanja naših izseljenskih razmer. Na podlagi tega smo si ustvarjali sliko splošnega izseljenskega življenja ter napisali marsikateri vzpodbudni članek.

Druge izseljenske kolektivitete vodijo kolikortoliko določeno izseljensko politiko in gospodarstvo, za kar imajo tu potrebno oporo in pomočo iz domvine. Slovenski izseljenci tega nimamo in navsezadnje tudi neobhodno potrebno ni. Pač pa se je treba v danih okoliščinah znati dobiti in tudi pomagati do napredka in uspeha posameznika in skupnosti.

V tem leži rešitev velikega izseljenskega vprašanja, če bi znali resnični problem izseljenstva do kolikor mogoče potankosti proučiti in razumeti.

"Pomagaj si sam in Bog ti bo pomagal", je dobro, a ni dovolj, če nočemo ostati v trajnih podrejenih gospodarskih razmerah. Mnogo prilik je, ki se jih da s pridom izrabiti, a ni dovolj samo volja poedinca, marveč je treba splošne volje, sile in prizadevanja.

Čimbolje bomo poznali okoliščine v katerih živimo ter poznali izseljenske razmere, tem uspešnejše bo naše izseljensko delovanje in gospodarstvo.

Naša mladina zbrana pri Cotičevih na Paternalu. V sredi gospa Cotičeva.

MNOGO LJUDI TEKA

celo življenje za srečo v čakanju zaželjenega dne, ko se jim bo nasmejala.

Neizpolnljive želje, kajti ako hočete resnično blagostanje, ne smete računati z naključji, ampak z resničnostjo.

Zato odločite se takoj in začnite VARČEVATI pri čemer Vam pomagamo mi, kajti z 5.— $ lahko odprete pri nas HRANILNI RAČUN, ki bo tudi za naprej vabilo k VARČEVANJU.

Nadalje smo Vam na razpolago ZA DENARNA NAKAZILA Z ZRAČNO POŠTO — BREZPLAČNO naravnost na prejemnikov dom brez odbitkov, na kar Vam dostavimo tozadevno potrdilo.

Jugoslovanski Oddelek

Banco Holandés Unido

PODRUŽNICA BUENOS AIRES

Centrala: Bmé. MITRE 234 vogal 25 de Mayo.

Podružnica za Bs. Aires: CORRIENTES 1900 vogal Rio Bamba.

Pazi na zdravje

1. Zgodaj hodi k počitku in zgodaj vstajaj, da se boš lažje učil. Spanje krepi živce!
2. Preden ležeš k počitku, si s ščetko zobe umij. Vsakih šest mesecev pojdi k zobnemu zdravniku na pregled.
3. Hodi redno k sokolski telovadbi, ki ti najbolje krepi telo!
4. Ko zjutraj vstaneš, se korenito pretegni in nekrajkrat globoko zasopi, da se pluča raztegnejo.
5. Pazi, da pri pisanju, risanju, ročnem delu in branju ne boš krivil hrbta. Med predavanjem v šoli imej roke sklenjene na hrbtu in pazi povsod na ravno držo.
6. Ne piši nalog z nosom! Tako si pokvariš oči. Če si slaboviden, se čimprej posvetuj z zdravnikom, da ti predpiše naočnike!
7. Pojdi vsak dan na daljši izprehod in pazi, da boš med hojo zmerom globoko dihal.
8. Pri jedi ne bodi izbirčen. Sadje in presna zelenjava sta zdravju mnogo koristnejši kakor mesni izdelki in močnate jedi.
9. Ne razburjaj se zaradi vsake malenkosti. Ako si boš pravilno razdelil delo, si prihraniš mnogo jeze.
10. Če te veseli šport, se ukvarjaj z njim, vendar nikoli ne pretiravaj!

Naši rojaki tudi drugod napredujejo in se osamosvajajo. Slika nam kaže lepo enonadstropno hišo, ki si jo je zgradil Andrej Copič v Sao Paulu v Brazilu.

Slovenci doma in po svetu

Pred nekaj leti še barbari, sedaj pa smo kar naenkrat kulturen narod

ODLIČNO PRIZNANJE PRIMORCEM OB SOČI

Italijanski major Damoni je napisal v knjigi "Sui campi di battaglia" (Na bojiščih) zanimiv članek o kulturi prebivalstva, ki živi ob Soči, torej o kulturi Slovencev. Članek je toliko bolj zanimiv, ker ga je napisal za Slovence tako laskavo — tujec. V njem čitamo med drugim tudi tole: Slovenci so miren, delaven, gostoljuben, ljubezniv in globoko veren, zdrav in razumen narod. Njihova kulturna stopnja je precej visoka. Nepismenost je izginila že pred mnogimi leti. Ni hiše, kamor ne bi prihajal kak časopis. Po večjih vaseh so čitalnice, prosvetni domovi in telovadne organizacije. Slovenci imajo zelo radi glasbo in petje. V dolgih zimskih večerih se zbirajo stari in mladi ter se z ljubeznijo uče pesmi svojih najpriljubljenejših pesnikov". — To je vsekakor odlično priznanje, ki ga je izkazal italijanski častnik Slovencem na 22 let zasedenem ozemlju.

SAMO NAVADNO MILO V ITALIJI

Dejstvo, da skoro vsak teden izide v Italiji kak nov ukrep, ki je v zvezi s sedanjo vojno v Evropi, pač dokazuje, da postajajo življenske razmere vedno slabše. Službe italijanski list zdaj objavlja, da bodo tovarne mila ustavile proizvodnjo posameznih luksuznih vrst mila ter da bodo odslej izdelovale do nadaljnega samo čisto navadno milo, kakršnega uporabljajo preprosti ljudje. Ministrstvo za korporacije je izdalo odlok, po katerem je dovoljena prodaja sladkorja samo na podlagi izkaznic. Ta odlok je bil izdan zaradi tega, da bi se zagotovila pravilna porazdelitev sladkorja. Na lister bo možno dobiti vsak teden po 100 gramov sladkorja na osebo. Iz tega s vidi, da bo vsaka oseba mogla dobiti na mesec 400 ali nekaj več gramov sladkorja, torej niti pol kilograma ne. Kave pa bo vsak mogel dobiti na mesec le do 50 gramov.

PREBIVALSTVO NEMŠKEGA ROVTA ŽELI CESTO

Prebivalstvo male gorske vasice Nemški Rovt onstran Črne prsti že kar lepo vrsto let čaka, kdaj se bo uresničila njegova želja, da dobi novo cesto, kajti dozdaj je ta kraj takorekoč čisto odrezan od ostalega sveta. Ni še tako dolgo, ko se je tod mudila vojaška komisija, ki je pregledovala svet in skušala ugotoviti, kje bi bilo to cesto najkoristneje izpeljati. Sicer se komisija najbrž ni prav preveč, ali vsaj ne v prvi vrsti ozirala na želje tamkajšnjega prebivalstva, pač pa je gledala le bolj na to, da bi bila ta nova cest v vojaškem oziru prikladna. Pa vseeno bi ljudje tega kraja vsaj delno prišli na svoj račun in bi z veseljem pozdravili to svojo novo, prav za prav edino ugodno prometno zvezo z dolino. Končno pa so ljudje v teh krajih zelo skromni in so z vsako novostjo brž zadovoljni. Vendar se nekaterih spet polašča dvom, če bodo Italijani začeli že spomladi z graditvijo te ceste, ker mislijo, da se bodo na odločujočih italijanskih mestih zaradi sedanje vojne najbrž morali baviti s še važnejšimi vprašanji, kakor pa je vprašanje nove ceste v Nemški Rovt.

TRST — MESTO PRISELJENCEV

Že vsa leta, odkar se je tržaško mesto koncem 18. stoletja pričelo razvijati v veliko luko, trgovinsko in v poslednjem desetletju industrijsko središče, kažejo statistike, da je število nejgovega prebivalstva naraščalo v prvi vrsti spričo stalnega in naraščajočega priseljevanja z dežele. Le majhen del tega je odpadel na naravni prirastek njegovega prebivalstva. Tega na splošno kvarnega urbanističnega pojava ni mogla odpraviti niti huda borba proti urbanizmu, ki se je pričela v zadnjem desetletju. Tudi zadnji službeni statistični podatki, ki so bili objavljeni doslej za prvih 10 mesecev preteklega leta, kažejo, da je mesto v tem času naraslo za 2.736 stalnih priseljencev in le za 248 v mestu rojenih otrok.

O vprašanju priseljevanja je pred kratkim tudi tržaški "Piccolo" objavil zanimiv članek, v katerem ugotavlja: Priseljevanje, ki je bilo dolgo časa blagodat mesta, je nekega dne postalo zanj prava nevarnost, ker se je v njegovem okviru naravnost metodično organiziral dotok ljudi tuje krvi z namenom, da postane njihov element počasi na tihem številčno najmočnejši v občini. Prevrat je k sreči odpravil te nevarnost. (Menda misli tu Slovence!)

In na drugem mestu pravi tržaški list: Ni pa bilo to priseljevanje vedno v skladu s potrebami po delovnih silah, ker je posebno po zadnji svetovni vojni upadel tržaški promet in se je skrčilo trgovsko poslovno življenje, a industrije je bilo posebno v prvem desetletju po vojni malo, pa če ta je imela doma delovne sile na pretek. Vendar pa je treba ugotoviti, da se je priseljevanje polagoma skoraj popolnoma omejilo na elemente iz drugih pokrajin države.

NA ROJAK UMRL V LJUBLJANI

Ravno na novo leto je umrl v Ljubljani naš rojak Anton Gomišček, doma iz Solkana, star 82 let.

Gomišček je bil v Solkanu ugleden in spoštovan mizarski mojster, kjer se je aktivno udeleževal narodnega pokreta ter se požrtvovalno udejstvoval v društvu.

V zadnji vojni je moral tudi on zapustiti Solkan ter je živel kot begunec v Trebnjem na Dolenjskem. Sedaj zadnja leta pa je stalno bival v Ljubljani, kjer ga je tudi zalotila smrt.

Naj bo narodnemu borcu lahka bratska zemlja! Preostalim pa naše sožalje!

HUDA ZIMA V NAŠIH KRAJIH

Dočim smo imeli mi tukaj v Argentini ves čas po novem letu hudo vročino, so imeli naši doma, kakor poročajo zakasnele vesti, strašno zimo, ki se je začela že nekako pred Božičem. Posebno huda je bila prvi teden po novem letu. Burja je bila tako silna, da je podirala drevje, pometala raz streh skoro vse korce (opeka), mnogo streh je tudi odkrila ter vse streše odnesla. Samo v Ajdovščini in Šturjah je ta silna burja napravila do 2 milijona lir škode. Ne samo da je pokvarila vse strehe, ampak je odnesla s tamošnjih žag tudi vse deske in jih razbila. Odnašala jih je daleč tja za kolodvor.

Sploh trpi cela vipavska dolina radi te silne burje, kajti razen poškodb na poslopjih in drevju trpi tudi polje. Lahko se reče, da je malokatera njiva ostala cela. Burja je dobesedno pomela vso zemljo z njiv. Z zemljo so odšli tudi jesenski posevki.

Po raznih poteh in cestah, ki so bolj v zavetju je nanošene toliko zemlje z njiv, da so ta pota zravnana z ograjo, ki raste ob njih.

Ubogi ljudje! Taka revščina, ki vlada med njimi, sedaj pa še ta šiba.

VIPAVSKA BURJA

Burja se zaganja
v smereke, v hraste stare,
kar ji je na poti,
vse zdrobi in stare.

V vasi odnesla
je strehe z revnih hiš
pa v sirote uboge
zdaj sili grozen piš.

Zemljo je z njiv
do trdega pobrala
z zemljo tudi setev
hudoba je pokrala.

PODRŽAJ DEPORTIRAN

Prvega februarja je bil izpuščen iz ječe v New Yorku, Ivan Podržaj ter takoj odpravljen v Jugoslavijo.

Ivan Podržaj je bil namreč od ameriškega sodišča obsojen na pet let ječe radi dvoženstva, katero kazen je ta dan prestal.

Podržaj je bil tudi osumljen, da je svojo zadnjo ženo umoril, ker je ta nenadoma neznano kam izginila. Dokazati mu pa tega zločina niso mogli in tak je sedaj prost, če ga ne čaka tudi v Jugosalviji kako presenečenje.

VZROKI SEZONSKE IZSELITVE PREKMURCEV

Prekmurski Slovenci so že prejšnjem stoletju v poletnem času zapuščali svoje domove in odhajali na sezonsko delo v tujino. To izseljevanje je sčasoma zajelo vedno večje število. Po vojni je rastlo z leta v leto, dokler ni v letošnjem letu narastlo in doseglo številko okrog 12.000. Če računamo, da ima Prekmurje t. j. soboški in lendavski okraj, približno 90.000 prebivalcev, je odšlo letošnje leto na sezonsko delo preko 13 % vsega prekmurskega prebivalstva. Pri tem pa moramo še vpoštevati, da je med temi 12.000 sezonskih delavcev največ mladih delavnih moči, ker doma ostanejo le starčki in otroci. In mi pošiljamo mlade delavne moči tujcu, da jih eksploatira, namesto, da bi ta mladina gradila svoj dom in služila svoji domovini. Vzroki sezonskega delavstva so različni, predvsem pregosta naseljenost in parcelizacija, ker si otroci podedovana posestva med seboj delijo in nazadnje gre ta delitev tako daleč, da na malem koščku zemlje nihče ne more živeti.

POSLANICA PATRIARHA GAVRILA

Pravoslavni patriarh Gavrilo je v začetku februarja poslal svojim škofom in duhovnikom posebno poslanico, v kateri se obraća na vse, da bi vse svoje moči in delo posvetili ljudstvu zlasti sedaj, ko v svetu besni vojna. Patriarh pravi, da srbski narod zadosti dobro pozna strahote vojskâ in sužnosti, in pravi: zato je potrebna danes bolj kakor pa kdaj prej duhovna enotnost in združitev vseh ljudskih sil.

DRUŠTVU IZVOZNIKOV JE ODVZET MONOPOL

Trgovinski minister dr. Andres je ukinil priviligirano stališče, ki so ga nekateri člani društva izvoznikov živine imeli prii zvozu živine. V Zavodu za pospeševanje zunanje trgovine pripravljajo temeljite preosnove tako, da bodo prišli poslej na svoj račun tudi tisti, ki jih je Društvo izvoznikov živine stalno odrivalo in jim onemogočalo trgovanje s tujino. V prvi vrsti noče minister urediti stvar tako, da bodo v enaki meri prišli na svj račun izvozniki živine, trgovci izvozniki in potem pa tudi zadruge. Prav zato, da bi vsem dal enake pravice, je minister vzel monopol Društvu izvoznikov, ki se je seveda nove preureditve na vse pretege otepalo. To društvo je namreč predlagalo izvozne kontingente, odslej pa bo to delo opravljal poseben odbor, v katerem bodo tako zastopani predstavniki izvoznikov in oblasti.

Za generalnega ravnatelja Privilegovane izvozne družbe in za ravnatelja novega ravnateljstva za zunanjo trgovino se poteguje Hrvatje. Prejšnji generalni ravnatelj "Prizada", Edo Marković, je bil pred trema mesecema po nesrečnem naključju od detektiva ustreljen. Najbolj resen kandidat je ravnatelj zagrebške "Gospodarske Sloge", dr. Tohl, za ravnatelja novega ravnateljstva za izvozno trgovino pa bo po vseh znakih sodeč, imenovan dr. Rudolf Bičanić, znani hrvaški gospodarski strokovnjak, ki je vodja Zavoda za pospeševanje gospodarskih vprašanj pri zagrebški Gospodarski Slogi.

Prehranjevanje prebivalstva na Koroškem

Minister za prehrano v Nemčiji je za Koroško izdal končnoveljavne smernice glede živilskih kart za družine, ki se v glavnem same oskrbujejo z živili. Samooskrbovalci se delijo v tri skupine. V prvi skupini so kmetje s svojci, užitkarji in posli, v kolikor imajo ti pravico na življenjske potrebščine v naturi. Kdor dobiva hrano na kmetiji, spada v to skupino. Glede teh velja načelo, da so preskrbljeni s kruhom, mesom, mastjo, jajci in mlekom. Zato ne dobivajo nakaznic, za kruh, meso, mast ali mleko, marveč samo nakaznice za ostala hraniva in nakaznice za sladkor in marmelado. Ljudje na kmetiji, ki se trajno ne morejo hraniti in oskrbovati iz svojega, imajo pravico na dodatna živila, vendar morajo svojo potrebo pri pristojnem uradu dokazati in prositi za dodatne nakaznice. V drugi skupini so osebe, ki redijo ali pitajo živali za lastno potrebo, ki se redno oskrbujejo z divjačino, nadalje oni, ki imajo govedo, teleta, ovce ali svinje za to, da se oskrbujejo z maščobo, in končno vsi, ki gojijo perutnino in so tako oskrbljeni z jajci. V tretji skupini so bolnišnice in drugi zavodi, ki si za oskrbo svojih ljudi, sami pridelujejo življenjske potrebščine in jih oblast priznava kot samooskrbovalce. Kako se oskrbujejo ljudje na kmetih? Iz domačega pridelka rži, pšenice in koruze sme porabiti ena oseba v enem tednu skupno 3750 gramov, to je 15 kg v štirih tednih ali 195 kg v letu. Od doma zaklanih svinj, goved, telet in ovac se sme doma uporabiti na osebo in teden skupno 1060 gramov mesa in masti, to je letno 65 kg mesa in masti. Teža se računa od mrtvih živali, pri čemer se vračuna 15% izgube na živi teži. Za kolino se sme nadalje uporabiti 5 kg ječmena ali moke. Začimb za kolino je dovoljenih za eno svinjo največ 175 gramov, od teh sme biti največ 75 gramov popra. Osebe na kmetiji se smejo odjaviti od samooskrbe in zaprositi za mesne nakaznice. Odjava velja lahko za določen čas ali pa je trajna. Količina domačega mesa ali slanine, ki bi odpala na to osebo, se seveda nato raztegne na ostale osebe, ki ostanejo v samooskrbi. Družina pa si z nakaznicami za mast in meso lahko od časa do časa kupi svežega mesa. Vendar pa se od samooskrbe more odjaviti največ polovica družinskih članov. Glede preskrbe z jajci je urejeno tako, da se šteje na osebo ena kokoš-jajčarica. Kmetom svetujemo, naj sadijo oljne rastline, tako lan, sončne rože, buče in slično. Letno je predvidenih vobče 4.36 kg olja. Kdor pa prideluje domače olje sam, ga sme letno porabiti 6.5 kilograma. Kmetijam je tudi dovoljeno, da same pražijo ječmen ali rž za kavo, vendar morajo v ta namen dobiti posebne nakaznice in dovoljenje. Kdor praži žitno kavo sam, mora seveda oddati odrezke na karti za kavna nadomestila.

V DAR DOBITE

na vsakih 6 slik, ki stanejo od 3—6 , lepo sliko v barvah.
Odprto tudi ob nedeljah.
Atelje MARKO RADALJ

Facundo Quiroga 1326
U. T. 22 - 8327
DOCK SUD

POSLUŽUJTE SE PODJETIJ, KI OGLASUJEJO V NAŠEM LISTU!

KLINIKA ZA VSE BOLEZNI

RAZPOLAGA Z 10 SPECIALIZIRANIMI ZDRAVNIKI ZA VSE BOLEZNI

Za venerične bolezni, spolne bolezni, bolezni krvi, splošno slabost, razpolaga klinika s posebnim konzultorijem, kateri se nahaja pod vodstvom poznanega specialista za navedene bolezni. Imamo zdravnike specialiste za bolezni na pljučah, obisk, jetrah, želodcu, živčevju itd.

Rayos X, Analisis

Zdravniski pregled za vsakovrstne bolezni $ 3.—
Ordniramo: od 9—12 i 15—21. V nedeljah in praznikih od 9—12.
GOVORI SE SLOVENSKI **SUIPACHA 28**

Ana Chrpova
Slov. babica
dipl. v Pragi in Bs. Airesu, z večletno prakso v praški porodnišnici ter v tuk. bolnici "Rawson", se priporoča vsem Slovenkam. Sprejema penzionistke iz mesta in z dežele v popolno oskrbo. Cene izredno nizke. Postrežba prvovrstna.
ENTRE RIOS 621
U. T. 38, Mayo 8182

Rojaki
Predno si naročite obleko
OBIŠČITE
KROJAČNICO
Cirila Podgornik
ki Vam nudi najboljšo postrežbo v vseh ozirih in ima v zalogi veliko izbero vzorcev za pomlad in poletje
CENE ZMERNE
TINOGASTA 5231
Villa Devoto

KADAR IŠČETE SLUŽBE
obrnite se na rojakinjo
Berto Cernič
DORREGO 1583 — Gs. Aires
U. T. 54 - 3588

Trgovina čevljev
BELTRAM
Vsakovrstna izbera čevljev in copat.
Dto. Alvarez 2288 — Paternal
Buenos Aires

Hud mraz v Dalmaciji

Mraz zadnje tedne v januarju je naredil veliko škodo v Dalmaciji in na otokih. Mnogo oljkovih dreves je popokalo od mraza, prav tako je veliko škode tudi v vinogradih. Še največ škode pa bodo imeli ribiči. V nekaterih krajih je nenavaden mraz ribe kar omamil, da so splavale na površje in jih ptiči in ljudje z lahkoto love. Na površje pa je priplavalo dosti takih rib, ki se sicer stalno drže globine. Verjetno pa je, da bodo prihodnji dnevi spet bolj mrzli, kakor napovedujejo vremenske napovedi. V Bosni je toplota spet občutno padla. V okolici Sarajeva je bilo mraza za 8 stopinj pod ničlo, v Tuzli pa je bilo celih 20 stopinj pod ničlo.

PODPORA OŠKODOVANCEM PO TOČI

Že nad 80 milijonov dinarjev je izplačal kmetovalcem zavod banovine Hrvatske za zavarovanje proti toči. Posebno lani, predlanskim in l. 1937. je toča naredila obilo škode. Najhujše je bilo lani, ko je zavod izplačal vsega skupaj 15 milijonov dinarjev podpor. Ker pa so zavarovanci neredno plačevali zavarovane premije, je prišel zavod zavoljo obsežne in velike škode v težave in je moral najeti 15 milijonov dinarjev posojila, če je hotel izpolniti vse svoje dolžnosti in obveznosti. Ban banovine Hrvatske je sedaj odobril pomoč 5 milijonov dinarjev za zavod, da bo mogel nemotena poslovati, če bi spet nastopile kakšne vremenske neprilike in nezgode.

NABAVA NOVIH LOKOMOTIV IN VAGONOV

Za 120 milijonov dinarjev novih lokomotiv in vagonov bodo naročile državne železnice v domačih tovarnah. Vozni park je v precejšnji meri že obrabljen, po drugi strani pa zahtevajo nove železniške proge tudi povečanje števila lokomotiv in vagonov. Posebno se je pomanjkanje lokomotiv in vagonov občutilo te dni, ko je sneg povzročil nevšečnosti v prometu. Naenkrat je zmanjkalo vagonov in strojev, zaradi česar je železniška uprava ukinila več vlakov. Še bolj pa se je to poznalo pri prometu s tujino. Inozemski promet se jemočno povečal, železniška uprava pa ni mogla izvršiti svoje naloge zavoljo pomanjkanja vagonov. Samo v ljubljanskem železniškem ravnateljstvu so v zaostanku za 900 vagonov, katere so izvozniki naročili za prevoz svojega blaga v tujino. Zato je prometno ministrstvo že zagotovilo kredit 120 milijonov dinarjev in bo v kratkem podelilo naročila tovarnam za stroje in vagone.

JUGOSLOVANSKE KONJE KUPUJE NEMČIJA IN FRANCIJA

Konje so začeli nakupovati v naši državi Francozi in Nemci. Nedavno so se v Bački mudili in nakupili več sto konj. Vse so takoj natovorili v vagone in jih odposlali. Kupčija je dobra, saj dobe kmetje za vsakega konja po 4—600 din.

NAPADI NA GOSPODARSKO ORGANIZACIJO

"Hrvaško Gospodarsko Slogo", ki je gospodarska organizacija hrvaškega gibanja, namenjena v prvi vrsti zaščiti kmetov, so začeli napadati neakteri hrvaški gospodarstveniki, prvenstveno taki, ki niso preveč revni. S hudim napadom se je med drugimi oglasil predsednik trgovske zbornice v Osjeku. Gospodarska sloga mu je ostro odgovorila in poudarila, da je v organizaciji včlanjenih 200.000 kmečkih gospodarjev in da je v prvi vrsti dolžnost hrvaškega političnega vodstva, da se pobriga zato, da ščiti štiri milijone kmetov proti nekaj tisočem trgovcev, bančnikov in industrijcev. Gospodarska Sloga je po besedah navedenega odgovora mnogo storila za kmeta, saj se je stalno borila proti izžemanju kmetov od strani trgovcev pri prodajanju žita, živine in drugih kmetskih oz. kmetijskih pridelkov in v tem je tudi naloga Gospodarske Sloge. Prevec pa je, če pridobitni sloji zahtevajo, da bodo oni deležni zaščite od strani hrvaškega političnega vodstva iz razloga, ker so že dosedaj krasno živeli na račun revnega in nezaščitenega kmeta.

STARO MARIBORSKO POKOPALIŠČE ZAPRTO

Vprašanje starega mestnega pokopališča v Mariboru v Strossmajerjevi ulici je sedaj končnoveljavno rešeno. Pokopališče je zaprto, ostanke mnogih pokojnikov pa so izkopali ter prenesli na druga pokopališča. Leži pa na mestnem pokopališču še nekaj za Maribor in za naš narod zelo zaslužnih mož ter jim je treba poskrbeti za dostojno poslednje počivališče na primernem mestu. V ta namen se je osnoval poseben odbor, kateremu predseduje mestni župan dr. Juvan.

KONTROLA NAD CENAMI ŽIVLJENJSKIH POTREBŠČIN

Poseben ministrski odbor je izdelal nov osnutek za uredbo, po kateri se bo vpeljala pri nas kontrola nad cenami življenskih potrebščin. Prvoten načrt, izdelan v socialnem ministrstvu, je bil odbit, določal pa je uvedbo posebnih komisarjev cen, ki bi pregledovali odnosno dovoljevali ali pa prepovedovali trgovcem na debelo poviševanje cen živilom. Novi načrt pa baje nima tako ostrih odredb proti navijanju cen. Za prejšnji načrt so bili tudi mali trgovci in obrtniki, ker se je dokazalo, da so bili navijalci cen le veletrgovci in industrijalci. Čim pa je prišla v javnost vest, da prvotne uredbe ne bo, so se takoj spet začele dvigati cene gotovemu blagu, katerega veletrgovci med vojno sploh niso nič uvozili, temveč so imeli že prej zadostne zaloge. Najbolj značilen primer je s čajem, katerega ni bilo v času vojne uvoženega niti kilogram, pa vendar so ga trgovci podražili v tem času kar za 100%. Povrh pa so veletrgovci in industrijalci spremenili plačilne pogoje za svoje kupovalce na ta način, da so ukinili kreditiranje in prodajali blago brez trdno določenih cen, to se pravi z odprtimi cenami. Na ta način so lahko delali velikanske dobičke pri blagu, katerega so poprej skrivali in ga pozneje po mnogo višjih cenah dajali na trg. Industrijalci se še danes bore, da cene ne bi smele biti odrejene na temelju cen od 1. septembra lanskega leta. Prvotna uredba je imela pregledati na tej osnovi cene in preiskati vsako povišanje blaga v poznejšem času. Industrijci pa zahtevajo, da se vzamejo za osnovo sedanje cene, kar bi pomenilo, da se zakonito potrdi vsa dosedanja špekulacija in da ostanemo pri povišanih cenah. Po novem osnutku uredbe pa kontrola ne bo tako stroga in bodo spadali pod njo vsi trgovci in obrtniki sploh, kar pomeni, da bodo oblasti preobložene s poslom in ga seveda ne bodo mogle v redu opravljati. Vsi prodajalci bodo morali sproti prijavljati upravnim oblastem vsako povišanje cen, poprej pa je bilo rečeno, da bodo posebni komisarji za cene nadzirali v glavnem industrijce in veletrgovce. Kaže torej, da novi osnutek ne bo zavrl draginje in da bodo potrošniki imeli od nje malo koristi. Vendar pa pričakuje javnost, da bodo v uredbo vendarle še prišla določila, ki bodo zares prinesla potrošnikom zaščito proti izrabljanju in brezvestni špekulaciji veletrgovcev in industrijcev.

BILANCA NAŠE DRŽAVE JE AKTIVNA

Za pol milijona dinarjev je bila aktivna trgovinska bilanca naše države v lanskem letu. Lani je bilo prodanih v tujino tri milijone ton raznega blaga v skupni vrednosti od 5.521.187.572 dinarjev. V primeri z letom poprej je bil izvoz količinsko manjši za 1,379.000 ton, po vrednosti pa za 474 milijonov dinarjev. Lani je znašal uvoz blaga v našo državo po vrednosti 4.975,341.932 dinarjev in je bil za 217 milijonov dinarjev manjši kakor lansko leto. Razlika med uvozom in izvozom znaša, v našo korist lepo vsoto 545 milijonov din. Seveda je naš najboljši kupec in tudi prodajalec Nemčija. Sledijo Italija, Češko-Moravski protektorat, Anglija in nato še druge države.

SPLITSKO GLEDALIŠČE BO SPET OŽIVELO

Splitsko narodno gledališče se bo le oživelo po dolgoletnih naporih tamkajšnjih kulturnih delavcev in oblasti. Čim je bila ustanovljena banovina Hrvatska, je bil načrt tudi uresničen. Banska oblast je dala zagotovilo da bo denarno podprla gledališče, da bo moglo najeti stalne igralce in pevce. Do sedaj so v Splitu od časa do časa gostovala jugoslovanska gledališča, med njimi tudi ljubljanska opera. Še ta mesec bo objavljen natečaj za sprejem igralcev, oktobra pa bodo začeli z rednimi predstavami. Poprej pa bodo še preuredili notranjščino starega gledališča z denarno podporo banske oblasti.

ZBOROVANJE JUGOSLOVANSKEGA AEROKLUBA

V Beogradu jebilo zborovanje jugoslovanskega aerokluba "Naša krila"' katero je vodil podpredsednik Sondermajer. Predsednik Nj. kr. Vis. knez namestnik Pavle je poslal vsem delegatom svoje pozdrave in naglasil vodilno vlogo, ki jo ima v današnjem svetu letalstvo. Poudaril pa je tudi nalogo, ki jo aeroklub ima za vzgojo letalskega naraščaja in za popularizacijo letalstva med ljudstvom. Govoril je tudi poveljnik jugoslovanskega letalstva general Milopko Jankovič, ki je rekel, da je bilo delo društva zelo plodno, saj se je lani izvežbalo okrog 160 dobrih pilotov. Cilj dela v prihodnjem letu naj bi bil ta, da bi društvo navdušilo na tisoče mladeničev, da bi se prostovljno odločili za letalski poklic. Končno so bila izglasovana nova pravila, ki odrejajo, da se društvo razdeli na tri samostojne podoobore, ki bodo v svojem delu popolnoma avtonomni, da bo to v skladu z novo ureditvijo države. Sedeži teh podoborov naj bi bili v Beogradu, Ljubljani in Zagrebu.

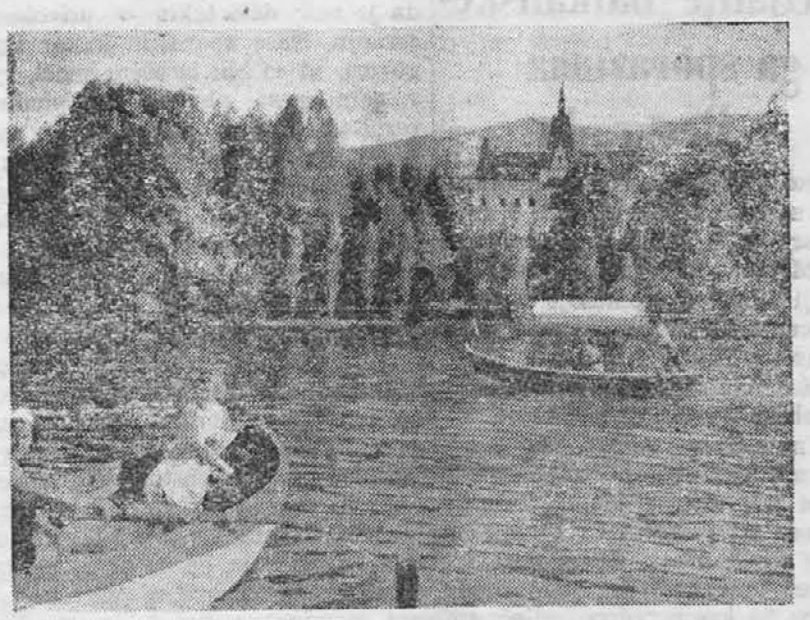

Kraljevski grad "Suvobor" na Bledu, ki je sedaj porušen, a bodo na istem mestu zgradili novega

VOLKOVI V JUŽNI SRBIJI DELAJO ŠKODO

Za več milijonov škode narede letno volkovi v Južni Srbiji. Oblasti računajo, da živi v teh krajih okrog 10.000 volkov, ki so ljudem in živini zlasti nevarni v zimskih mesecvih, ko začno laziti okrog naselij in prežati na plen. Borba proti tem zverinam je težka.

MADŽARSKI LETOVIŠČARJI ŽELE V DALMACIJO

Madžare bodo skušali za letošnjo sezono pritegniti v dalmatinska letovišča. Prihodnje dni bo prišel v Zagreb budimpeštanski župan dr. Karafiat s posebno turistično delegacijo. V Zagrebu bodo madžarski delegati razpravljali s posebno komisijo o turističnem prometu med Hrvatsko in Madžarsko, kar bi bilo v sedanjih časih za obe najbolj dragoceno. Z delom bodo začeli že sedaj da bodo glavno delo opravili še pred začetkom sezone.

LJUBLJANSKO "JUTRO" NE ČUTI POTREBE SAMOUPRAVE SLOVENIJE

Glede ureditve države je polemika zadnje čase malce potihnila. Profesor dr. Ilič je v svojem listu "Napred" pač napisal en članek, kjer pravi, da ni nobenega vzroka, da se ne bi država uredila pred volitvami. V zvezi s tem vprašanjem in pa znanim hrvatskim stališčem pa zdaj ljubljansko "Jutro" znova krepko spletkari, da bi se vprašanje ureditve države znova odložilo, kar bi bila očividna škoda za slovenski narod, ki se je za svojo avtonomijo potegoval od leta 1919. Jutro pač ne vidi potrebe za to.

ODPOR PROTI KOMUNISTOM V JUGOSLAVIJI

Komunisti, ki so bili v Srbiji, zlasti številni na beogradski univerzi, so začeli od drugih dobivati krepak odpor. Srbski dijaki drugega naziranja, so se ločili od komunistov ter osnovali svoje organizacije ter tako komuniste prepustili samim sebi.

SARKOFAG CESARJA DIOKLECIANA IŠČEJO

V Splitu so začeli pod korom tamkajšnje katedrale kopati predor, da bi odkrili še osmo in zadnjo stran podznožja mavzoleja cesarja Diokleciana. Na tem mestu so bile grobnice, v katere so pokapavali odlične duhovnike. Našli so precej kosti, vendar doslej brez važnih predmetov. Mnogi mislijo, da se sarkofag cesarja Diokleciana nahaja pod korom. Znano je namreč, da je za časa ustanovitve mesta Splita v polovici VII. stoletja prvi splitski nadškof Ivo Ravenjanin odstranil iz mavzoleja kipe in grobnice in ga spremenil v katoliško cerkev. Glavni oltar je sedaj tam, kjer je bil svoj čas sarkofag. Zato mislijo, da je bil sarkofag prenešen tja, kjer je danes kor.

PRIVLAČNOST BEOGRADA

Od vseh delniških družb, ki so se osnovale v teku lanskega leta v naši državi, je bilo osnovanih v Beogradu 44, z glavnico 130.5 milij. dinarjev. Leta 1938 je bilo v Beogradu osnovanih 2 6družb z glavnico 250.8 milij. din. Iz teh podatkov je razvidno, da je od sukpnega števila novoosnovanih družb bilo v Beogradu ustanovljenih 72.4%, po kapitalu 95.8%. Nadalje je lani preneslo svoj sedež iz notranjosti države v Beograd 5 družb, ustanovljenih pa je bilo 5 podružnic delniških družb iz ostale države v Beogradu.

NAROČNIKI! — ALI STE PORAVNALI NAROČNINO? NAPRAVITE SVOJO DOLŽNOST!

Veliki zavod
"RAMOS MEJIA"
Venereas

ANALIZE urina brezplačno. Analize krvi. Popolno moderno zdravljenje.
SIFILIS v vseh oblikah. Popolno zdravljenje na podlagi krvne analize (914)
KOŽA: Kronični izpahi, mozoljčki. Izpadanje las. Ultravioletni žarki.
ZLATO ŽILO: zdravimo brez brez operacije in bolečin.
SPOLNA ŠIBKOST: Hitra regeneracija po prof. Cicarelliju.
ŽIVČNE BOLEZNI: Nevrastenija, izguba spomina in šibkost.
REVMATIZEM: kila, nadua, gota. Šibkost srca, zdravimo po modernem nemškem načinu.
PLJUČA: Kašelj, šibka pljuča.
ČREVA: colitis, razširjenje, kronična zapeka.
GRLO, NOS, UŠESA, vnetje, polipi: brez operacije in bolečin.
POPOLNO OZDRAVLJENJE $ 30.—
PLAČEVANJE PO $ 5.— NA TEDEN
Naš zavod s svojimi modernimi napravami in z izvrstnimi SPECIJALISTI je edini te vrste v Argentini. — Lečenj zajamčeno. — Ugodno tedensko in mesečno plačevanje.
OD 9—12 OB NEDELJAH OD 8—12
Rivadavia 3070
PLAZA ONCE

MODERNA KROJAČNICA
Peter Capuder
izdeluje moderne obleke po zmernih cenah.
AYACUCHO 975 — BS. AIRES
U. T. 41 - 9718

AKO HOČETE BITI ZDRAVLJENI OD ODGOVORNEGA ZDRAVNIKA
zatecite se k
Dr. A. GODEL
AKUTNE, KRONIČNE BOLEZNI IN NJIH KOMPLIKACIJE, ZDRAVLJENJE PO FRANCOSKIH IN NEMŠKIH NAČINIH
KRVNE IN KOŽNE BOLEZNI
ZA SLOVENCE PRVI PREGLED BREZPLAČNO
Ženske bolezni, bolezni maternice, jajčnika, prostate in neredno perilo. — Specijalisti za pljučne, srčne, živčne in reumatične bolezni
ŽARKI X — DIATERMIA — ANALIZE
Sprejema se od 9 do 12 in od 15 do 21 ure.
GOVORI SE SLOVENSKO
CALLE CANGALLO 1542

Slovenski stavbenik
Za načrte, betonske preračune in Firmo,
obrnite se do tehničnega konstruktorja
FRANCA KLANJŠEK
Marcos Sastre 4363
Villa Devoto U. T. 50 - 0277

Slov. Babica
FILOMENA BENEŠ-BILKOVA
Ordinira od 9 zjutr. do 9 zvečer
LIMA 1217 — BUENOS AIRES
U. T. 23 - Buen Orden 3389

SLJIVOVICA
ŽGANJE
PELINKOVEC
VERMUT
Zlatko Badel
Avenida Maipú 3146-50 Olivos F.C.C.A.
U. T. Olivos (741) - 1304

Zasedanje balkanskega sporazuma v Beogradu

Stalni svet Balkanskega sporazuma je zasedal v Beogradu 2., 3. in 4. februarja t. l. Grčijo je zastopal Jean Metaxas, predsednik vlade in zunanji minister, Romunijo Grigore Gafencu, minister za zunanje zadeve, Turčijo Sukri Saradžoglu, minister za zunanje zadeve, Jugoslavijo pa Aleksander Cincar-Marković, minister za zunanje zadeve. Iz izmenjave mnenj v ozračju prisrčnosti in polnem zaupanju so člani stalnega sveta soglasno ugotovili: 1) Skupni interes štirih držav, da se ohranijo mir, red in varnost na jugovzhodu Evrope; 2) svojo trdno odločnost, nadaljevati odločno miroljubno politiko, držeč se točno svojih stališč glede današnjega spopada, da bi obvarovali pred strahotami vojne ta del Evrope; 3) svojo voljo, da ostanejo združeni v krogu sporazuma, ki zasleduje samo svoje lastne cilje in ki ni naperjen proti nikomur ter da skupno skrbe za ohranitev pravic vsake članice do neodvisnosti in do nacionalnega ozemlja; 4) svojo iskreno željo, ohraniti in gojiti prijateljske odnošaje s sosednimi državami v pomirljivem duhu medsebojnega razumevanja in miroljubnega delovanja; 5) potrebo, da se izpopolnijo in napravijo čim tesnejše gospodarske in prometne zveze med balkanskimi državami, pri čemer naj se organizirajo posebno trgovinski odnošaji v okviru sporazuma; 6) podaljšanje Balkanskega pakta za novo statutarno dobo sedmih let začenši z 9. februarjem 1941; 7) Sklep štirih zunanjih ministrov ohraniti medsebojne tesne stike do prihodnjega rednega zasedanja stalnega sveta, ki bo v Atenah februarja 1941.

Izjave ministrov zunanjih zadev Balkanskega sporazuma, so bile ob priliki zaključka zasedanja sledeče:

G a f e n c u, rumunski minister zunanjih zadev: — Nimam kaj dodati sporočilu, ki je takšno, da so vsi komentarji odveč. V ostalem pa boste moje poglede na cilje in metode Balkanskega sporazuma našli v mojem govoru, ki je bil, kakor upam, jasen. Kot bivši časnikar — in če je človek bil časnikar, potem ostane to gotovo vse svoje življenje — čutim profesionalno dolžnost in zadovoljstvo zanikati vse senzacionadne vesti, ki so se, kakor pravijo, širile glede naše konference. Gotova nervoza, ki se tu pa tam pojavlja, kadar se zberemo, ni na mestu. Tu v tej dvorani, kjer smo imeli konferenco, nervoze ni. Delali smo popolnoma mirno in v popolnem soglasju. Prepričan sem ,gospodje, da boste na osnovi rezultatov, ki so Vam sedaj znani, pred javnim mnenjem tolmači našega iskrenega stremljenja in dela za ostvaritev dela miru in konsolidacije. Meni je na tem, da se vam vnaprej zahvalim za vaše lojalno sodelovanje. Ti dnevi, ki smo jih prebili skupno, so dovolili mojim tovarišem in meni ugotoviti skupno voljo, da ostanemo združeni in gojimo zajednico pravice in interesov, ki jih predstavljamo, da v vsej lojalnosti služimo miru in da gojimo prijateljske odnošaje z našimi sosednjimi državami. Prepričani smo, da postaja naš sporazum vedno bolj in bolj orožje, koristno za mir in varnost naših držav, koristno tudi za naše sosede in za idejo Evrope, ki sedanje dni tako trpi, ki ji pa toliko bolj ostanemo zvesti in vdani. Objavljam, da je sedanje zasedanje stalnega sveta Balkanskega sporazuma končano ter se šeenkrat zahvaljujem jugoslovanski vladi, posebno po svojemu prijatelju Cincar-Markoviču za tako prisrčno in bratsko gostoljubnost, ki smo ji bili tu deležni.

M e t a x a s, predsednik grške vlade in zunanji minister: — Beograd nas je tudi ob tej priliki sprejel z njemu lastno ljubeznivostjo in gostoljubnostjo. Rad bi preko vas izrazil svojo najtoplejšo hvaležnost meščanstvu prestolnice in vsemu jugoslovanskemu narodu. Uživam ob misli, da bom na ljubeznjivo povabilo nj. ekselence gosp. predsednika vlade obiskal Niš ter imel srečno priliko, da v še večjem obsegu ocenim ves oni veliki napredek, ki je bil dosežen z neutrudnim delom moje prijatelja predsednika Cvetkovića. Nimam potrebe ponoviti vam, da je naše delo tekio v prisrčnem ozračju. Naše sporočilo kakor tudi govori, ki so bili izrečeni snoči, vas v polni meri obveščajo o plodnih rezultatih našega dela. Trdno smo prepričani, da bo z ozirom na naš duh popolne solidarnosti in ozkega sodelovanja ostal mir v tem delu Evrope v polni meri ohranjen.

S u k r i S a r a d ž o g l u, turški zunanji minister: — Kot zunanji minister turške republike se veselim srečnemu zaključku osmega rednega zasedanja sveta Balkanskega sporazuma. Balkanski sporazum je na ta način napisal novo stran v letopisu svojega obstoja. Ne morem objaviti takega izida pred uglednimi predstavniki tiska v lepi prestolnici Jugoslavije, da ne bi v velikem spoštovanju usmeril svojih misli na pot spomina na dva velika graditelja naše zajednice, kralja Aleksandra in predsednika Kemal Ataturka. Ob koncu šestega leta ustanovitve Balkanskega sporazuma čutimo legitimen in popolnoma upravičen ponos, kadar pogledamo na že dosežene rezultate ter na še lepše plodove, katerih se upravičeno nadejamo v bodočnosti. Balkan, nekdaj klasično

Saradžoglu, turški zunanji minister

in nepopravljivo ognjišče nemirov, ime, ki se je uporabljalo v slabem smislu, kadarkoli so geografično hoteli na kratko obočežiti neugoden položaj v kakem nemirnem kraju, nudi danes izmučenemu svetu pred negotovostjo in strahom, kaj bo jutri zaradi sedanje vojne, zgled vrlin, modrosti, ustaljenosti, solidnosti, sloge in opreznosti, vrlin, katerim se lahko zahvalimo, da bodo naše države in naši narodi ostali izven težkih skušenj sedanjega spopada. Za tak rezultat se imamo zahvaliti koristnim naukom, ki so si jih naši narodi pridobili iz težkih izkušenj minulosti. Pri vsem tem pa se mi zdi, da ni nič manj pomemben tudi stalni vpliv činitelja, ki se imenuje Balkanski sporazum. Ne bi želel končati teh razglabljanj, da ne bi izrazil priznanja smislu za stvarnost in duhu razumevanja svojih tovarišev, uglednih predstavnikov zavezniških držav, ki s svojim modrim in dalekovidno delom vodijo usodo Balkanskega sporazuma po poti stalnega napredka, ki ga nic več ne more zadržati.

C i n c a r - M a r k o v i ć, zunanji minister Jugoslavije: — Mislim, da ni potrebno povedati, ker ste to lahko že sami ugotovili, kako je bila jugoslovanska prestolnica srečna, da se ji je nudila prilika pozdraviti in sprejeti te dni eminentne predstav-

Cincar-Marković, jug. zun. minister

nike prijateljskih držav ter predstavnike inozemskega javnega mnenja in da je lahko bila sedež sedanjega zasedanja sveta Balkanskega sporazuma, čigar rezultati, o tem sem prepričan, bodo imeli ugodne posledice za nadaljni razvoj dogodkov na Balkanu in v Podonavju. V trenutku, ko se končuje to zasedanje sveta, mi je na tem, da posebno naglasim duh popolnega in harmoničnega sodelovanja, ki je preveval delo sveta. Istočasno naj mi bo dovoljeno posebej se zahvaliti dragemu tovarišu in prijatelju, ki je kot predsednik vodil naša dela s takšno spretnostjo in razumevanjem. Prisrčno ozračje, v katerem je potekel sestanek, in mnenja, ki so se pojavila v teku posvetovanj, so jasno povedala tako v včerajšnjih govorih kakor v današnjem uradnem sporočilu. Vsakdo bo imel možnost ugotoviti, kolikšnega pomena je bilo to delo za ohranitev miru na našem sektorju, kakor tudi za sodelovanje med vsemi balkanskimi državami. Ne bi želel končati te kratke izjave, ne da bi izrazil priznanje načinu, na katerem ste nam vi pomagali. Apeliram na vas vse in vas prosim za naklonjeno sodelovanje pri miroljubnih naporih, ki jih izvajajo vse balkanske vlade.

SUEŠKI PREKOP

Italijanski listi so se te dni bavili z upravo Sueškega prekopa, češ da Angleži ondi preveč samolastno gospodarijo. Glede na to pisanje izvajajo nemški listi svoje misli o Sueškem prekopu takole:

Prekop je država zase, ki leži med dvema zemljinama — Afriko in Azijo. Ta "država" ima svoje lastne podložnike, svojo lastno zastavo — morsko polje z zlatima črkama C in S — in svojega posebnega "ministrskega predsednika", ki biva v krasnem gradu sredi kraljevskega parka, in slednjič ima ta "država" tudi svoj zakonik in celo svoj lastni jezik, "prekopni jezik", ki je nekakšna žlobudravščina iz francoskih, italijanskih, grških, angleških in arabskih besed.

Generalni ravnatelj prekopne družbe — "agent superior" — ima v sosednjih državah pravico do istih časti kakor kak veleposlanik kake velesile. Družba ima zakonik, ki ji daje inozemske pravice. Na mejah "prekopne države" se nehajo pravice držav, ki obdajajo Sueški prekop. Kdor tu kaj ukrade, ga sodi poseben paragraf. Z Egipčani in drugimi državami je družba sklenila pravilne politične pogodbe, kakor jih sklepajo države z državami. Slednjič je ondi tudi posebno uradništvo, nameščenci, upravniki pomorščaki itd. ki se jim ni treba pokoravati nobeni državi ampak le družbi, ki je samo sebe spremenila v državo. Družba izplačuje pokojnine in govorijo celo o nekakšnem posebnem "prekopnem plemstvu", ki ima zase spravljene najboljše "stolčke" in so ti "stolčki" tako rekoč dedni...

Plače so velike. Nastavljenec, ki vse leto nima drugega dela, kakor da na neki točki dvigne prapor, če se bliža ladja, zasluži na leto 50.000 din. Finance te "države", ki Angleži nič radi ne govorijo javno o njih, so najboljše na svetu. Sleherna ladja, ki zapelje v kanal, mora od sleherne tone plačati 6.65 zlatega franka. Čim je ladja v kanalu, mora slepo ubogati. Ravnati se mora po vseh predpisih družbe, mora sprejeti pomorščake in nadzorovalne uradnike, mora pluti po natančno določenem urniku, se mora držati predpisane razdalje in na povelje obstati, čakati ali celo odpluti nazaj.

Vsa ta navodila izhajajo od družbe, ki ima tako dobro naložen denar, da donaša glavnica Sueškega prekopa, 200 milijonov zlatih frankov, vsako leto 100 milijonov zlatih frankov.

Glavno mesto te male "države" je Ismailia, ki je nastalo iz delavskih taborišč. Če pogledaš nanj z morja, je videti kot kako morsko kopališče, in po cestah se sprehajajo elegantne dame, ki so oblečene po najnovejši pariški modi. Ničesar drugega kot le golo ime spominja na Ismaila Pašo, ki je bil kedive Egipta, in ki so njemu v čast krstili to mesto z njegovim imenom. V mestu je velika britska garnizija z letalskimi taborišči. Anglija se dobro zaveda, zakaj tako skrbno varuje ključ kanala.

V Port Saidu stoji spomenik Lessepsa, graditelja Sueškega prekopa, ki je kot priča napis, "zemljo odprl ljudem". Ker se dozdeva, da Angleži le preveč samolastno gospodarijo na prekopu in je Italija tista država, ki mora z ladjami največkrat skozi Sueški prekop, je Italija tudi zahtevala, da bi imela z Anglijo vred izvajati nadzorstvo nad prekopom.

"SLOVENSKI LIST"

Gral. César Díaz 1657 — U. T. 59 (Paternal) 3667 — Buenos Aires

Uradne ure od 9. do 19. ure vsak dan.

ODPOŠILJAMO VAM DENAR potom tistih bank, ki imajo najugodnejši tečaj.

VAM KUPIMO papirnat denar, lire in dinarje, kjer ga prodajajo najceneje.

PRIPOROČAMO NAKUP LADIJSKIH potnih kart na zanesljivih agencijah.

POSREDUJEMO ZA SLUŽBE za moške in za ženske.

ČE KDO VE ZA KAKO SLUŽBO, naj nam takoj javi.

V KATERIKOLI ZADEVI obrnite se do nas, ki vam bomo šli na roko z nasvetom in drugače, kolikor bo v naših močeh.

AKO IZVEŠ ZA KAKO NOVICO, ki se tiče naših ljudi, sporoči jo takoj na naše uredništvo. Sodeluj z listom.

NAROČNINO PORAVNAJ vedno točno. V nekaterih krajih vas je več Slovencev skupaj; gotovo je med vami tudi kateri, ki razume pomen tiskane besede v materinem jeziku za naše izseljence. Naj poagitira nekoliko med tovariši in rojaki za "SLOVENSKI LIST" ter naj tudi pobere naročnino in pošlje na našo upravo.

POSLUŽUJTE SE samo onih podjetij, ki oglašujejo v našem listu! S tem koristite sebi in nam obenem.

Krojačnica 'Gorica'

Ako hočete biti vedno dobro in elegantno oblečeni, pridite v krojačnico 'GORICO', kjer boste, vedno najbolje in po vašem okusu postreženi. — Imam na razpolago tudi prvomodne srajce in kravate ter druge moške potrebščine.

Franc Leban

WARNES 2191 Bs. Aires

Nasproti postaje La Paternal

HUMOR

Znani humorist Saphir je potoval nekoč ob veliki suši z nekim Židom po deželi. Dospela sta v mesto in stopila v gostilno. Ko sta se krepčala in je bilo treba plačati račun, je Saphir vzdihnil:

— Bože moj! Denarja nimam pri sebi. Posodite mi en forint.

Žid je dal denar, toda Saphir mu je moral zastaviti suknjo. Ko sta šla dalje, se je Žid potil v vročini. Saphir je pa brez suknje lagodno korakal. Ko sta prišla domov, je Shapih potegnil iz žepa drug forint, ga vrnil židu in se zahvalil, da mu je po tej vročini pomagal nositi suknjo.

*

Preprosto

"Kako si si pa zlomil nogo?"

"Čisto preprosto. Ali vidiš tisto stopnico?"

"Vidim".

"Jaz je nisem videl."

Kritika domišljavosti v sovjetskem filmu

V Moskvi so začeli predvajati novi sovjetski film "Artileristi", ki ima naslovu primerno vsebino. Moskovska "Pravda" je kritiko tega filma začela z besedami: "Morda naši čuječnosti ne bi prav nič škodilo, če bi nekoliko zajezila veletok špijonov, borzijancev, škodljivcev in banditov, ki se razliva po naših odrih."

Že dve leti gledališča, kino in slovstvo sovjetskemu državljanu ne nudijo drugega kot podobe špijonov, ljudskih sovražnikov in trockistov, ki so sovjetskemu naziranju primerno prikazani v čim bolj ogabni luči. Sovjetski državljan o tem bere v tisku, kjer lahko tudi zasleduje "razkrinkanja" v velikih procesih. Ni torej čuda, če je samim komisarjem, ki vodijo tisk in vso propagando, ta hrana začela presedati.

V sovjetskem gledališču in filmih se je močno začelo javljati precenjevanje samega sebe, kakršnega je bilo pred vojno polno rusko javno življenje. Povsod nastojajo plemeniti in duhoviti boljševiki, njihovi nasprotniki pa so začuda zabiti, kratkovidni in povsem nezmožni. Vsi sovražniki Sovjetov so borni paglavci, ki niso zmožni prav ničesar, rdeči pa so sami junaki, ki doprinašajo čudovita dela. Zlasti močno se to kaže v filmu "Aleksander Nevski" in v cirkuškem filmu "Tajga v plamenih", v katerem proti rdečim nastopajo Japonci. Rdeči oddajo le nekaj strelov in vsi napadalci se razpršc na vse strani. To otročje precenjevanje samega sebe je prevladalo v ruskem javnem mnenju prav tako že leta 1905, pred rusko-japonsko vojno, in leta 1914, ko je vse slepo verovalo v lahko zmago "ruskega valjarja". Kakor kaže zgornja omenjena kritika "Pravde", se Sovjeti hočejo iznebiti te lahkomišljenosti in ljudstvo navaditi na resnejše gledanje.

Ker so "Artileristi" kar nadaljevanje teh pavšalnih filmov z domišljavo naivnostjo, se je porodila želja po pameti. Močno je k spoznanju pripomogel tudi film "Ljudje tanka", ki je sicer vseskozi militarističen in ščuvajoč na vojno, obenem pa tudi demagoško zapeljiv. Poveljnik med sovražniki je bogaboječ človek, ki nič ne ukrene glede obrambe pred sovjetskimi tanki, ampak se očividno zanaša na neko višjo pomoč. Tudi sovrana artilerija, ki sicer nekaj poskuša, je popolnoma zanič, strelja tjavendan, pa ne more uničiti niti enega sovjetskega tanka, ki je edini iz cele vrste obtičal v mehkem ozemlju. "Rdeča vojska", je tako močna in samozavestna, da sredi sovražnega obstreljevanja njeni vojaki plezajo po zaostalem tanku in ga popravljajo, pa se nikomur nič ne zgodi. Tako gre ves film naprej. "Rdeča vojska" je na vsakem koraku z vsakim orožjem nenadkriljiva, vse ji gre igraje po sreči. To je pač tista opojna boljševiška propaganda, po kateri se je odlikoval tudi kino v sovjetskem paviljonu na zadnji svetovni razstavi v Parizu.

Golob-pismonoša že 2000 let star

Navzlic radia in brzojava, kljub avtomobilnim štafetam in letalom, ima sleherna armada vsaj pehota, v vseh državah golobe-pismonoše za poročevalsko službo. Vojaštvo tako zelo ceni svoje pernate zaveznike, da se navzlic vsem tehničnim napredkom noče ločiti od njih.

Vendar je komaj znano, da golobi-pismonoše niso šele pripomočki sedanjega vojskovanja, da so takšne golobe brez dvoma uporabljali v vojnah že v najdavnejših časih.

Najdeni herioglifi pričajo, da so že Egipčani uporabljali golobe za poročevalsko službo. Ko je leta 43 pred Kr. rimski general Antonij oblegal Madero, je bil poveljnik obleganega mesta po golobih pismonoših, v zvezi z Brutom, rimskim nasprotnikom Antonija. In pesnik Tasso pripoveduje v svojem romanu "Osvobojeni Jeruzalem" kako so križarji menili, da je to božje znamenje, ce so sprejeli kakega goloba ali sokola pismonošo s sporočilom, ali če so točno oddali po njem svoje vesti.

Krčmar Zebio in njegova žlahta

"Če govorim iz resnice, zakaj mi ne verjamete! Kdor je iz Boga božje besede posluša..." Oni dan se je gospod Matevž kar razhudil in po pravici.

20 let je že pasel božje ovce na Češnjevem brdu. Vse svoje vernike je poznal in vedel njihove dobre in slabe strani. Ljubil jih je kot oče, pa tudi ljudje, tudi verniki so mu ljubezen vračali.

Toda na Češnjevem brdu je veljala stara postava, da je človek nagnjen k slabemu od svoje mladosti in tudi tam je hudobec nastavljal zanke, v katere bi lovil nerazsodne ovce iz Matevževe črede.

Bilo je na tiho nedeljo, ko se "Bog skrije". Vsi križi in oltarne podobe so zagrnjeni z modrim; Jezus se je skril ker so ga Judje hoteli kamnati, zato se pa tudi na križu skrije na tiho nedeljo in ostane zagrnjen do velikega petka.

"Otroci moji, tako je nadaljeval gospod Matevž tisto nedeljo, kdo iz med vas mi more očitati, da nisem skušal biti zvest pastir. Vsi veste, da nisem pri vas nič obogatil, da nisem iskal vašega blaga, temveč samo za vaš dušni blagor sem delal; zakaj mi sedaj napravljate toliko bridkost!"

Solzo si je obrisal gospod Matevž. Hudo mu je bilo ob misli, da so se začele goditi med njegovimi verniki stvari, katerim je bil doslej vhod zaprt, da se bliža nesreča.

Zvedavo so pogledovali otroci, ki bi skoro začeli jokati, ker so tako radi imeli gospoda Matevža, toda tisti dan res niso umeli, kaj pravijo gospod nune.

"Saj vsi veste, da je ena sama resnica prava, tista, ki jo je prinesel Jezus Kristus na svet, tista katero vsa učim. Da je 10 zapovedi, po katerih bomo vsi sojeni, vi in jaz, da je Bog nad nami, ki nas bo pravično sodil... Koliko sem se prizadeval, da bi vam tako razložil te božje resnice, da bi jih za vse dni razumeli in nikoli ne pozabili ali zavrgli... sedaj pa zvem take žalostne stvari...

Na Češnjevo brdo se je priklatila garjeva ovca. Saj veste vsi, kaj ta beseda pomeni...."

Spogledali so se možje, vsi so razumeli, kam meri beseda. Prišel je namreč v vas in začel z gostilno neki tujec "Zebio". Tudi prej so imeli gostilno, toda bila jele zato, da so lahko tja poslali po liter vina, kadar je prišel kak poseben gost. Tudi so se tamkaj zbrali možje v razgovor, a spili so letoliko, kolikor je nesla glava trezna, več pa tudi krčmar sam ni hotel nikomur dati, ker on ni imel gostilne zato, da bi izrabljal človeško slabost, marveč da bi žejnim in lačnim postregel in zato je vladal mir med sosedi in pamet v glavah.

Ko je pa prišel tisti klatež Zebio, nek italjanski žid je bil menda, je bilo pa kot da je prišel v vas sam hudobec. Župnik se je takoj domislil zgodbe o krčmarju Eliju, ki jo je napisal Cankar, zgodbe o Eliju, ki je prišel v vas in tako daleč prignal ljudi, da so zapravili pamet in premoženje...

In tisti novi krčmar je bil tiček. Široko je stal na pragu v nedeljo in se norčeval iz mož in fantov, ki so šli k maši. Tistim, katere je premotil, je dal liter vina, kar zastonj, dobro je vedel, da bodo potem sami naročili dovolj, da bo tudi ono plačano...

Tisti so postali kmalu njegovi zaupniki. Zvesto so poslušali njegove pridige. Sicer je po slovensko slabo lomil, toda toliko je pa že znal, da se je iz "farja" norčeval, kako vleče ljudi za nos in kako na njihove stroške dobro živi. Oni se matrajo in delajo, on pa kar z vozom pride in odpelje. Lahko se smeje, ker so ljudje taki norci...

Takele in podobne reči so se dogajale in k garjevi ovci se je pridružilo kmalu še več takih, katerim je ta njegova modrost bolj prijala kot stroga beseda župnikova, ki je učil, da je življenje resna naloga in sveta dolžnost ne pa zabava in burka... Vedno več je bilo takih, ki jim je sladka beseda krčmarjeva ugajala.

Saj ima prav, tako so se pomenkovali. Človek je cel teden živina. Saj delamo, da smo črni. Pa bi potem še v nedeljo moral v cerkev poslušati spokorne pridige... ne, ne. Lepše je pri dobri kapljici in med veselimi bratci. Le pijmo ga!

"Garjeva ovca" je zvenelo boleče po cerkvi.

Spogledali so se možje, ko so slišali tako ostro besedo iz župnikovih ust in spomnili so se, kaj se dogaja pri krčmarju, ki seje satansko seme.

Grmova žena si je obrisala solzo, Klančarca je globoko vzdihnila... Kako lepo so imeli preje, a sedaj je prišel v hišo nemir, odkar je začel mož zahajati v tisto nesrečno krčmo, odkar se je sin izpridil...

Bridka je bila tisto nedeljo beseda župnikova. In ko je pokazal na zagrnjene križe je povzdignil glas: "Skril se je Gospod Jezus, ker so ga hoteli kamnati; tudi na Češnjevem brdu že nekateri zbirajo kamenje... Česar se pa bolj bojim, je ono drugo, kar je rekel tudi Gospod: "Iskali me boste, pa me neboste našli".

Da ni Boga, tako so začeli govoriti oni nesrečni pohujšani. Da ga ni, zato, ker ga nihče ni videl... Da ga ni zato, ker ga ni videl sejalec slabega semena, ki je veliko sveta prehodil?... Toda dragi moji: ni toliko vprašanje v tem, kdo je Boga videl. Bolj je važno, kdo ga "bo videl", zakaj nobeden od tistih, ki sedaj noče vanj verovati, ne bo spuščen pred božje obličje, nobeden od tistih ne bo vreden da ga vidi.

Da človek nima duše, — da vas jaz varam, — da na vaše stroške živim, — da ni treba iti v nedeljo v cerkev...

Besedo za besedo je gospod Matevž razganjal bedaste zmote.

"Vprašam vas, kristjani moji, koga sem že jaz v nesrečo pripravil z naukom, ki ga oznanjam in s tem, kar ste mi dali?

Vprašam vas, kdaj ste živeli bolj v miru: ali tedaj, ko ste poslušali besede, ki vam jih oznanjam jaz kot nauk božji, ki nas uči, da z ljubeznijo prenašajmo drug drugega slabosti, da je življenje trd delavni dan, katerega živimo zato, da bi zaslužili večno nagrado; da moramo svojemu telesu odreči, po čemer neredno poželi, da moramo svoje upanje staviti v večnost in ne misliti, da bomo kdaj tukaj nebesa imeli... Tisto besedo sem vas učil, tisto sem vam ponavljal, ki jo je Jezus sam izrekel in nam kliče: pridite k meni vsi, ki se trudite in ste obteženi in jaz poživim...

Sedaj vas pa vprašam, kdaj je bilo v naših domovih več miru in sreče? Ali dotlej, dokler ste mene poslušali, ali sedaj, do so nekateri nastavili svoja ušesa laži, ki jo je prinesel v vas zapeljivec in sejavec krivega semena?"...

Tiho ihtenje je šlo skozi zbrane vernike, molče so si brisale solze žene in matere, katerih možje in sinovi so začeli zanemarjati svoje dolžnosti do doma, do starišev in otrok in do Boga...

Ali ste pozabili, da sem vas tudi tega učil, da je Bog dovolil hudobcu, da seje laž in zmoto med ljudi; laž in zmota, ki sprijenega človeka bolj vleče kakor pa trdi jarem božjih zapovedi! Svaril sem vas pred tistimi, katerih bog je trebuh, ker bo njih konec poguba, kakor nas sam sv. Pavel uči z besedo Jezusovo!

Sedaj pa pristavim še samo to: po njihovih sadovih jih boste spoznali, zakaj malopridno drevo ne more roditi dobrega sadu!

Zakaj je prišel prepir v poštene družine, zakaj je šel oni teden na boben dom Klančarjev, zakaj sedi Grmov Tone v zaporu... Vem dragi moji kristjani, da niste bili svetniki preje, saj še jaz nisem bil in nisem, toda žene in matere niso jokale tako, kot jokajo danes...

Kamenje so pobirali Judje, da bodo Jezusa kamenjali, tako nam pripovedje današnjiu evangelij, — zato ker njegove besede niso mogli prenesti, zato ker jih je premotil hudič, da so zaprli svoja ušesa božji besedi.

Jezus pa jim kriče "vsak kdor je iz Boga posluša moj glas."

Vem, dragi moji, da je tudi drugod po svetu tako, kot je prišlo sedaj v našo mirno vas, da se štejejo za bolj moderne, bolj brihtne tisti, kateri so se Bogu odrekli, kateri ne gredo v cerkev, katerim v petek meso prav posebno diši...

Ljudje so pa vendarle vsak dan bolj nesrečni, vsak dan bolj polni sovraštva, vsak dan bolj nezadovoljni...

Skril se je Kristus na tiho nedeljo, toda še izza vijoličnega prta kliče: Jaz sem dobri pastir, jaz sem luč sveta, kdor ima moj nauk, ne hodi v temi, temveč ima luč življenja. Na stotine je tistih, ki se svetu ponujajo za učitelje in vendar je samo eden, ki je pravi!

Od začetka sveta pa je bilo tako, da je vsakemu dano na prosto, kateremu hoče služiti: Bogu ali hudiču; obema hkrati služiti pa ni mogoče.

Zvesto so poslušali dobri verniki gospoda Matevža, toda tudi krčmar je imel svojih vernih...

Pač po stari resnici, da je človeku v življenju na prosto dano, da gre z resnico ali pa z lažjo.

Nekoč bo pa vsak pobral tudi sadove svojega življenja.

Tedaj bodo pa vsi videli, da je imel prav gospod Matevž.

Janez Hladnik.

CERKVENI VESTNIK

10. marca Maša na Avellanedi za Rozalijo Lah. Molitve s križevim potom na Paternalu.

17. marca: Maša na Paternalu za Jožefa Škufca. Molitve s križevim potom na Avellanedi.

Velikanoč je že pred vrati. Poskrbite, da boste šli k spovedi in svetemu obhajilu. Glavni vzrok, zakaj mnogi to svojo dolžnost zanemarijo, je v strahu pred tem "kaj bodo ljudje rekli"... Po tem pa nič ne vprašaš, kdo te bo zagovarjal pred Bogom, ki to po svoji cerkvi zapoveduje, in kdo ti bo nadomestil duhovno zgubo, ki jo utrpiš, če pustiš svojo dušo stradati božjega kruha.

Zato je brez ozira na druge: vsak naj spolni svojo krščansko dolžnost. Prilike za spoved imate dovolj. Saj že vsi znate dovolj po španisko. Kdor pa želi spoved po slovensko, že vsi veste, da imate pri sv. Jožefu v Floresu vsak dan dopoldne priliko za spoved v soboto pa tudi popoldne in zvečer do pol 8 ure.

Janez Hladnik.

Najnovejše blago za leto 1940
SUPERLAN in CAMPER
dobite v zalogi v krojačnici

"PRI ZVEZDI"

Ugodno priliko nudim svojim klijentom s plačevanjem na mesečne obroke. — Obiščite me in se boste sami prepričali

Cene nizke.
Za obilen obisk se priporoča rojakom

STANISLAV MAURIČ
TRELLES 2642 U. T. 59-1232

RESTAVRACIJA
"PRI ŽIVCU"

kjer boste postreženi z dobrim vinom, pristnim pivom in vedno svežo domačo hrano. Prostori pripravni tudi za svatbe.

Rojakom se priporoča lastnik
EMIL ŽIVEC

Osorio 5085 — La Paternal

ZGODOVINSKI ROMAN

Caričin ljubljenec

Nadaljevanje 176

Moja gotovina, — nadaljuje Gregor Orlov, — je naložena v angleški banki, tega premoženja ne bo mogla Katarina na noben način dobiti. Tam imam naloženih štirideset milijonov rubljev. Ti milijoni naj pripadajo tebi in mojim bratom. — Pri angleški banki se nahaja tudi moja oporoka; obljubi mi, Aleksej, da boš uporabil en milijon rubljev v svrho, katero ti bom sedaj navedel.

— Obljubljam ti, brat, — odvrne Aleksej ganjeno.

— Ti poznaš ciganko Marfo, — nadaljuje Gregor Orlov, — ona vzgaja neko majhno deklico, — želim, da bi ta otrok dobil en milijon rubljev od mojega premoženja.

Vzemi tega otroka Marfi in ga odpelji v Pariz, — prisezi mi, da boš vestno oskrboval njeno premoženje.

— Prisegam ti!

— Nadalje moraš po moji smrti s silo razbiti vrata, ki vodijo v Katarinine sobe moje palače.

Tam boš našel nekaj, kar ne spada več med življenski hrup, temveč v mir pod zemljo.

Prisezi mi, Aleksander, da naju boš skupaj pokopal — prisezi mi, pri spominu na najino mater.

Aleksej položi svojo roko na srce in odgovori s svečanim glasom:

— Prisegam ti pri kosteh pokojne najine matere!

— Dobro, končala sva, reče knez Gregor Orlov, — vse je v redu, sedaj me smrt ne bo prehitela.

— Nadejam se, da bo minilo še dolgo, preden bo prišla smrt po tebe, — odvrne Aleksej Orlov, — saj si se malo prej hvalil s svojim zdravjem in tudi dokazal svojo moč.

— Saj jaz niti ne mislim na smrt, uživati hočem življenje, — pijva, natočiva si kupe.

Brata sta izpraznila svoje čaše, Gregor pa nadaljuje:

— Sklenil sem, da se bom podal na daljn pot, v Rusiji mi ne ugaja več.

Videl bom države in kraje, brat, kakršnih še ni nikdar gledalo človeško oko, ti ne veš, kako hrepenim po tem potovanju, kako se ga že veselim — —

— Tedaj ne smeš odlašati, podaj se takoj v tiste lepe kraje, — reče Aleksej. — Tebe ne veže nobena stvar več na Rusijo, carica ti bo dala dopust, potem pa zbogom!

— Da brat, potem pa zbogom! — vzklikne Gregor Orlov in izprazne svojo čašo.

V tem trenutku sta brata zaslišala komornikov glas, potem pa so se oglasili neki strogi in zapovedujoči glasovi.

Nastalo je hudo prepiranje in Aleksej plane.

— Kaj je to? — vzklikne Aleksej.

— Nazaj! — zagrmi nekdo, da se je razlegalo po vsej palači. — Naj se nama nihče ne drzne zoperstavljati, kajti midva prihajava po povelju Njenega Veličanstva carice Katarine!

— Mar je mogoče? — vpraša Aleksej in prebledi. — Brat, ali poznaš ta glas? — To je Panin!

Sedaj se zasliši neki drugi glas, — neki starec je neustrašeno odgovarjal:

— Ne morem vam dovoliti, da bi stopili v palačo. Jaz sem oskrbnik Njega Visokosti kneza Orlova, nihče ne sme vstopiti, dokler tega ni dovolil moj gospodar.

— Umakni se starec, ali pa te bom ubil! — zahrešči sedaj neki drugi glas.

— Ah, to je mali Subov! — vzklikne Gregor Orlov, ki se ni niti dvignil s svojega stola. — Če se ne motim, bom dobil visok obisk. Zakaj pa trepečeš, Aleksej?

— Ker mislim, da sva svoje načrte prepozno skovala, — zastoka Aleksej in se prime z obema rokama za naslanjalo svojega stola, — tvoje potovanje, — moj beg, — prepozno je!

— Še enkrat ti pravim, starec, umakni se nam s poti! — zagrmi nekdo spodaj.

— Jaz poznam svojo dolžnost! — odvrne stari oskrbnik. — Štirideset in štiri leta služim že rodbini Orlovov.

Strel poči, sliši se zamolkli padec.

— Ubogi Dimitrij, — reče žalostno knez Gregor Orlov, — štirideset in štiri leta je zvesto služil naši rodbini, sedaj pa so ga ustrelili kakor psa.

— Brat, — vzklikne Aleksej, — ko je začel zopet trezno misliti, — brat, mar ne boš ničesar storil, da bi se uprla najinim sovražnikom? — Zgrabiva za orožje — branila se bova, — sila proti sili!

Če se nama posreči, da odideva iz palače, sva rešena, — potem pa lahko pobegneva!

— Pobegnil bom, — reče Gregor Orlov, okrog njegovih ustnic pa se prikaže smehljaj.

— Če potrebuješ orožja, moj dragi Aleksej, — nadaljuje Gregor Orlov, — bodi tako dober in stopi v sosedno sobo, tam boš našel bogato izbiro.

Aleksej odhiti takoj v sosednjo sobo.

Gregor Orlov se ozre za njim, potem pa potegne hitro iz svojega žepa majhno stekleničico, ki se je še pred pol ure nahajala v tajnem predalu njegove pisalne mize.

— Če hoče človek na daljno pot, — sezasmeje Gregor Orlov zamolklo, — mora imeti za to dovolj sredstev, — jaz pa jih imam!

Gregor zlije tekočino iz steklenčice v kupo, v kateri se je nahajalo vino, prazno stekleničico pa vrže pod mizo.

— Brat, tukaj imaš samokres, — vzklikne Aleksej, ko se je vrnil. — Tu, poglej — to je za tebe, ostalo pa je zame! Svoje življenje bova drago prodala! Ne bodo naju mogli tako hitro obvladati. Zapomnili si bodo brata Orlova!

Že so se bližali koraki.

Aleksej odhiti k vratom, ker se je spomnil, da bi jih lahko zaklenil, — v tem trenutku pa jih je nekdo od zunaj odprl.

Aleksej Orlov se opoteče.

Na pragu sta stala grof Panin in Platon Subov.

Za njim pa zagledo Aleksej dvanajst vojakov caričine telesne straže.

— Zasedite vrata! — zapove grof Panin. — Vi ostali pa ostanite na vseh izhodih palače! Stražite vrata! — Nihče ne sme iz hiše — nihče ne sme v hišo!

Orlov je še vedno mirno stal pri mizi.

Panin pothegne iz žepa neko listino in pride počasi k mizi, za njim pa pride tudi Subov.

— Česa želite tukaj, gospoda? — zavpije Aleksej Orlov jezno. — S kakšno pravico ste udrli semkaj? — Če sta hotela priti k mojemu bratu na obisk, vama ni bilo treba pripeljati toliko vojakov s seboj? — Odstranita jih takoj iz hiše, sicer —

— Pusti ju, Aleksej, — reče knez Gregor Orlov. — Ah, grof Panin in moj dragi mali Subov, dobro došla sta mi, gospoda moja! Vajin obisk me izredno veseli!

Ali nočeta sesti? Kakor vidita, se nahajava z bratom ravno pri prijetnem delu. Aleksej, bodi tako prijazen in vzemi iz omare dve čaši, — ponudi ju mojima dragima prijateljima!

— Ko bi bil vsaj strup v teh čašah! — vzklikne Aleksej Orlov in se škodoželjno nasmehne.

Grof Panin začne mirno razgrinjati svojo listino.

— Knez Gregor Orlov, — reče Panin s strogim glasom, — prihajam po povelju Njenega Veličanstva carice Katarine II.

Njeno Veličanstvo carica Katarina je sklenila, da vas odveže vseh časti, da vam vzame vsa odlikovanja in posestva, ki ste jih nekoč sprejeli od Njenega Veličanstva.

Izgubili ste vse, za kar ste bili nekoč hvaležni caričini dobroti in njeni milosti.

Vsa vaša posestva so s tem nalogom zaplenjena, vse vaše privatno premoženje pa stavlja Njeno Veličanstvo pod državno oskrbo, dokler se ne konča preiskava.

Vi ste moj ujetnik, knez Gregor Orlov.

Dobil sem povelje, da vas takoj odvedem v Petropavlovsko trdnjavo.

— In ti molčiš, brat, in dovoljuješ vse to? — vzklikne Aleksej. — Pojdi po mojem vzgledu, ubij ga, — jaz bom tega starca ti pa tistega mladega kričača!

Aleksej dvigne samokres.

V tem trenutku pa skoči Subov v stran in ga tako udari s stisnjeno pestjo po glavi, da je Alekseju padlo orožje iz rok in zaropotalo na tla.

Subov stopi na samokres.

— Aleksej Orlov, — reče grof Panin, — opozarjam vas, ne mešajte se v mojo dolžnost, kajti sicer bi bil prisiljen zapreti tudi vas. — Povelje Njenega Veličanstva se za sedaj sicer še ne tiče vas, — moglo pa bi se zgoditi, da bi vas kljub temu aretiral.

— Kaj pa je zakrivil moj brat? — zavpije Aleksej Orlov jezno. — Mar smo prišli že tako daleč, da boste uničili človeka brez vzroka.

—Takoj boste zvedeli tudi vzrok, — odvrne grof Panin resno in mirno.

— Knez Gregor Orlov, — nadaljuje Panin z uradno strogostjo, — na vas je padel sum, da ste nagovorili navadnega kozaka Pugačeva, da se je uprl naši mogočni carici, — vi ste napravili iz mirnega človeka upornika, — ki je pustošil Rusijo in

SLOVENSKI LIST

List izdajata: "SLOVENSKI DOM" in KONSORCIJ

Mladinski kotiček

Jože Grbinc:

Prešmentane hruške

O, od tega je že dolgo, dolgo.

Jesen je bila in graščak Jurij se je vračal s svojimi gosti na ponoviški grad. Zaman so se podili za Savo pa po njivah v Mačkovni. Nobenega plena niso staknili, prav zato je graščak Jurij vihal od jeze nos.

Tisto jesen so kmetu Petru hruške obrodile tako, kakor bi jih z žegnano vodo zalival.

Zato se je odločil Peter: naberem košarico najlepših in jih ponesem na Ponovice, naj vedo, kaj raste na mojem drevju.

Kakor se je Peter odločil tako je tudi storil.

V trenutku, ko je stopil Peter s košarico v grad, stoječ na višavi in strmeč po vsej soteski kakor budni čuvar, se je vrnil graščak Jurij s svojimi domov. Na dvorišču pred graščino so prignali prav tedaj stražniki tropo pohajačev. Zajeli so jih spodaj ob reki, v savski soteski, ko so oprezali na ladje.

Nepridipravi so si želeli lahkega zaslužka. Tiste čase so taki in podobni pohajkači radi oprezovali ob reki za brodniki. Le ti so vozili s praznimi čolni po reki navzdol in so bili namenjeni na Hrvaško kupovat žito, vino in druge pridelke. Novce za kupnino so pa shranjevali v malih, železnih blagajnah, ki so jih imeli pritrjene na dnu tombasov, kakor so dejali velikim ladjam.

Nepoštenjaki so zlahka prišli do novcev v skrinjah. Navalili so na brodnike, s koli so jih pobili in pometali v vodo, nato pa so si prilastili železne skrinjice in denar.

Valpet Urh je sedeč na iskrem belcu vihtel bič nad ujetimi lopovi in kričal nanje.

Ko je prijezdil na dvor graščak Jurij, je tudi on udarjal z bičem po njih.

"Vendar nekaj plena", je dejal potolaženo Jurij žlahtni gospodi. Dvignil se je v sedlu in s pretečim glasom ukazal: "Vrzite vso to svojat v najtemnejšo ječo..." nato je skočil s sedla in vrgel vajeti hlapcem. Za jetnike se ni več brigal. Odšel je s svojimi gosti v grad, kjer jih je že čakala bogata južina.

Valpet Urh je ponovil gospodarjev ukaz: "V ječo z njimi! Sodili jih bomo, kadar se bo to zdelo žlahtnemu gospodu prav."

Dobre volje so planili hlapci nad ujetnike in so jih potiskali preko dvorišča in skozi nizek vhod v grajske ječe.

Vsa skupina možakov, ki so jih potiskali v ječo, je molčala, le eden med njimi je zatrjeval: "Nedolžen sem, spustite me, le po zmoti sem zašel semkaj."

"O tem se bomo že še pomenili", so dejali grajski hlapci in potisnili tudi njega do ječe.

V tistem so pririnili Petra po nedolžnem došlega med razbojnike, prav do praga. Peter je dvigal košarico do vrha napolnjeno z lepimi hruškami in zatrjeval, da je po krivem in zmoti dospel med nje, a mu ni nič pomagalo. Hlapci so ga kljub vsemu odporu porinili za zapahe in so vrgli težke ključavnice na debela vrata. Dnevi in tedni so potekli, ko je bila vsa druščina v grajskih ječah.

Ob neki priliki se spomni graščak Jurij na zaprte lopove in jih veli prignati predse da bi jim sodil pošteno in po pravici.

Najprej so pripeljali pred graščaka Jurija kmeta Petra, ki je ves čas, odkar je sedel v temnici, zagotavljal svojo nedolžnost in trdil, da je prišel le po zmoti v ječo.

Graščak posluša pritožbo starega kmeta in izpraša nato še Urha in grajske hlapce, ki so zajeli oni dan opreznike v savski soteski. Zasliši jih, če je vse res tako kakor trdi kmet Peter.

Vsi potrdijo. Nikogar ni, ki bi vztrajal na tem, da so zajeli Petra ob Savi. Tudi ostali, ki so bili z njim zaprti, ne trde, da bi bil Peter član njihove druščine. Zato veli pravični graščak Jurij po nedolžnem zaprtega kmeta izpustiti.

Za krivico, ki so mu jo storili v gradu, se mu graščak oprosti in mu ukaže, naj si izbere v gradu za odškodnino, kar si poželi njegovo srce.

Valpetu Urhu ukaže graščak Jurij, naj ga povede po vseh sobanah in tudi v grajsko zakladnico.

Kmetu Petru se blišči pred očmi ko ogleduje bogatijo. Valpet Urh mu odpre tudi skrinjo, kjer so hranili grajski do roba polno novcev.

"Na, vzemi, kakor je velel naš gospodar!" ga bodri valpet.

Kmet Peter premeša žvenketajoče novce, odrine svetle cekine, ki so bili na vrhu in si izbere samo srebrn goldinar.

Valpet ga bodri, naj vzame še a Peter ne vzame ničesar drugega. Zahvali se in reče: "Dovolj imam".

Nato ga povede valpet Urh še skozi ostale shrambe. Peter pa si izbere tam samo ostro sekiro in lojevo svečo.

"Zahvaljeni bodite za te tri stvari", reče svojemu spremljevalcu. "Zdaj bi pa rad šel domov, kjer me gotovo že težko čakajo."

Pred gradom sreča Peter dobrotljivega graščaka, ki se ne more načuditi, da je vzel Peter od vsega bogastva, kar ga je videl v gradu le srebrn goldinar, sekiro in lojevo svečo.

"Čemu ti bodo, Peter, stvari, ki si jih izbral pri nas?" poizveduje graščak.

"Takole je, prevzvišeni gospod!", pojasni Peter. "Za goldinar si bom kupil novo košaro, ki so mi jo zgrizle miši in nove hlače, ki sem jih potrgal v vaših zaporih. S sekiro bom posekal prešmentano hruško, ki mi daje tako sadje, da bi me spak nikoli več ne premotil in bi v napuhu komurkoli hodil ponujat in kazat svoje pridelke."

"In čemu ti bo sveča?" poizveduje graščak.

"To pa bom prižgal vsakikrat na čast Bogu očetu in sv. Katarini, ki je patrona za pravo in zdravo pamet, da bi me razsvetlila vselej takrat, kadar bi mehotela žilica spet zapeljati v graščino ali pred kako drugo gosposko."

Komaj to kmet izgovori, steče po bregu navzdol in do doma, kjer so ga že dolgo objokovali, misleč, da ga sploh ne bo več iz temnih grajskih zaporov.

Odrezavemu kmetu Petru pa je poslal graščak Jurij za božič zajetno kožaro izbranih daril, kar so jih med najboljšimi premogli v graščini.

Z darom so se hoteli oprostiti za vse, kar je nevšečnega preživel med razbojniško tolpo na dnu graščinskih zaporov.

Razburljiva zgodba

Raziskovalci krajin, pragozdov in tujega sveta, kamor še ni stopila človeška noga, žive v stalni nevarnosti, da zapadejo skrivnim zasedam divjih ljudstev. Čeprav pri tem le prečesto tvegajo življenje, jih to ne more odvrniti od težnje, prodreti do neznanega, do še neraziskanega; narobe: prav v tem je ves mik. Seveda imajo taka raziskovanja lahko tudi veliko znanstveno vrednost, ker nas seznanjajo z običaji in življenjem raznih plemen na najnižji stopnji razvoja, nam odkrivajo nova ležišča rudnin ter sploh izboljšujejo naše zemdljepisno znanje. Zanimiva je naslednja zgodbica, ki jo je pripovedoval nek angleški raziskovalec, ko se je nedavno vrnil s potovanja po osrčju Afrike.

Ko je nekega dne sedel pred svojim šotorom, je pritekel k njemu njegov črni sluga in mu sporočil, da počiva ob bližnji reki izredno velik krokodil. Podal se je previdno k reki in je res zageldal tam velikega krokodila — dotlej mu tolikšen še ni prišel pred oči — ki je ležal nekaj korakov oddaljen od reke in se solnčil. Snel je puško z rame, odprl varnostno zaklopko, ni pa puške šel utegnil prisloniti, ko je opazil, da se v visoki travi poleg speče živali nekaj giblje. Bila je kača velikanka, ki jo imenujemo udav, prirodopisci pa najraje z latinskim imenom "boa Constrictor". Plazila se je previdno bliže in bliže, tako da je bilo očitno, da nekaj namerava. Nenadoma je planila in se bliskovito nekajkrat ovila okrog vratu pošastne oklopnjače, z repom pa se je oprijela skalne pečine. Krokodil je divje planil kvišku in pričel se je zagrizen boj med obema; četveronožec se je predvsem skušal pomakniti čim bliže k vodi. Po čtrturnem boju je kača vendarle morala zrahljati in spustiti svoj oprijem okrog skale. Po tem uspehu se je krokodil majavo pognal proti vodi, v kateri bi svojega sovražnika utopil. Že se je zdelo, da je kača izgubljena. V zadnjem trenutku pa se ji je posrečil nov krepak oprijem okrog debele drevesne veje. Sedaj pa je bila kača v vidni premoči. Poskusi krokodila, da bi se rešil njenega železnega objema, so postajali vedno bolj šibki. Zdelo se je, da bo njegova orjaška moč kmalu izčrpana. Počasi se je pogrezal v obsežno močvirje in tako potapljal tudi kači pod vodo. Če ni hotela utoniti s krokodilom vred, je morala svoje navoje okoli krokodilovega telesa popustiti in jih prestaviti. Res je kmalu to poskusila izvesti. Pri tem je pa za hip neprevidno zanihala nad žrelom nasprotnika, kar je temu zadostovalo, da je dvignil velikansko glavo, odprl žrelo in odgriznil z ostrimi zobmi kači glavo. Če pa bi mislili, da se je s tem razburljiva drama končala, bi se zelo motili; sedaj se je šele prav za prav začela razvijati prava tragedija. Obglavljena kača ni izpustila svojega nasprotnika, njene mišice niso oslabele, nasprotno, smrtonosni ugriz je povzročil krčevito zategnjenje silnega mišičevja kače. Moč mišic je bila sedaj tolikšna, da so popokale in se zdrobile vse kosti v telesu oklopljene pošasti. Objet od svoje mrtve sovražnice je krokodil bedno utonil v močvirnem bregu rešilne reke.

---

pobil toliko nedolžnih ljudi.

— To jelaž! — zagrmi Aleksej.

— To je dokazano, — odgovori grof anin. — Pugačev sam je to izpovedal in vse skesano priznal.

— Priznal je? — reče Gregor Orlov, ki je do sedaj stal s cigareto v ustih in z rokami v žepih.

—— Priznal je torej?

— Ah, tedaj moram piti na zdravje tega Pugačeva, — naj živi moj dobri kozak, — živel — naj ga blagoslovi presveta Mati božja Kazanjska!

Knez Gregor Orlov dvigne kupo, jo prinese k ustom in jo odločno izprazne.

Potem pa jo vrže ob tla.

— Jetnik sem torej? — reče Gregor Orlov mirno. Na povelje Njenega Veličanstva carice Katarine, mogočne vladarice Rusije, me morate odpeljati v Petropavlovsko trdnjavo?

Če se ne motim, je to prav tista Katarina, ki mi je ukazala, da sem umoril njenega moža carja Petra III., prav tista Katarina, katero sem s svojima lastnima rokama dvignil na carski prestol, — prav tista Katarina, ki je bila toliko let moja ljubica!

Tista Katarina, ki mi je sezuvala čevlje, če sem ji to ukazal, tista Katarina, ki sem jo tepel kakor psa, ki pa me je kljub temu zopet znova prosjačila ljubezni.

Hahaha, pozdravite lepo carico in ji recite — če bo zopet potrebovala kedaj koga, ki bi umoril zopet kakšnega carja, naj — oh, ali že — tako hitro — —.

Orlov se opoteče.

Prijel se je za stol, pa ni mogel več sesti, temveč je omahnil na tla.

— Brat! — vzklikne Aleksej. — Kaj pomeni to?

— To pomeni, — reče zamolklo knez Gregor Orlov, čigar obraz je postal naenkrat strašno bled, — to pomeni, moj dragi brat Aleksej, da odhajam na pot — na pot, po kateri sem tako hrepenel!

Strup! — zavpije grof Panin.

Stari Panin se zmedeno in presenečeno skloni k Orlovu, ki je umiral.

— Ha. on nam ne sme pobegniti, — zavpije grof Panin, — zdravniki, pripeljite zdravnike, — ta človek ne sme umreti, — on mora pred svojo smrtjo še marsikaj priznati!

— Priznati moram?! — vzklikne knez Gregor Orlov. — Da, priznavam in zapomnite si, kar vam bom povedal.

Priznavam — da sem živel — v svetu blaznežev, — da sem bil tudi sam blazen — bil sem norec, katerega je prevarala najbolj neumna in najslabša ženska vseh žensk! To je — Orlovovo priznanje — —

Zamolkel udarec — Orlovova glava udari ob tla.

Aleksej poklekne k njemu in sklene roke.

— Oh, kako to boli, — zaječi Gregor Orlov. — Gori — v mojih prsih peče. gori. — Brat — umiranje je strašno — toda kljub temu — tisočkrat boljše od življenja.

Aleksej, — brat, — moje dete, — moja hčerka — v isti grob — z menoj — — Natalka, — moj otrok — jaz sem — mo—ri—lec.

Prokleta bodi, Katarina, — podla — blodnica — uboga Rusija!

Orlov se še enkrat strese, potem se pa iztegne.

Gregor Orlov odpre še enkrat svoje oči in pogleda z nepopisnim sovraštvom grofa Panina in Subova, potem pa —

Gregora Orlova ni bilo več, — podal se je na daljno pot, proč od norcev in blodnic.

Še tisti večer se je carica Katarina preselila iz Carskojega sela v svojo petrograjsko palačo.

Miljenčeve sobe so imele novega stanovalca.

Imenoval se je Platon Subov

Mali Subov je dosegel, kar je želel.

154. POGLAVJE

V samostanu

Samostan svetega Nikolaja je stal v bližini gorovja na polotoku Kola v arhangelski guberniji.

To je bilo prastaro poslopje, ki je že več stoletij služilo kot samostan, to se pravi, odkar so ljudje pomnili, so živeli v tem samostanu menihi, ki so bili ločeni od sveta. Živeli so po svojih strogih pravilih.

V Rusiji je bilo zelo veliko samostanov, toda izmed vseh samostanov, je ruski narod najbolj zanimal ta samostan.

O redovnikih. ki so živeli v tem samostanu, so pripovedovali ljudje po vsej Rusiji čudne in strašne stvari.

Pisatelj bi s pripovedovanjem o strahotah, ki so se godile v tem samostanu, lahko napisal cele knjige.

Človek ni vedel, kaj je resnica in kaj je samo izrodek domišljije — ljudje pa so pripovedovali marsikaj.

Nekaj pa je bila trdna resnica.

Kdor je enkrat oblekel bel plašč redovnikov, se ni nikdar več vrnil med ljudi. Za katerim so se enkrat zaprla težka samostanska vrata, je bil za svet izgubljen in mrtev.

Strašna prisega je vezala redovnike. da niso nikdar smeli črhniti niti besedice o dogodkih, ki so se odigravali za močnimi zidovi samostana svetega Nikolaja.

Naši čitalci najbrž ne vedo, da je red trapistov eden izmed najstrožjih redov. Trapisti morajo živeti v samoti, vse njihovo življenje je dan trpljenja, delati morajo od jutra do večera, strašiti se ne smejo najtežjih del

Trapist se mora zadovoljiti z najsiromašnejšo in najslabšo hrano.

Trapist je samo toliko, kolikor je neobhodno potrebno za življenje.

Mesa je zelo malo, in sicer samo dvakrat na teden.

Kdor pa se pregreši proti temu predpisu, mu mesa sploh ne dajo nikdar več.

Mnogo trapistov pa sploh ne je mesa, hranijo se izključno le z rastlinsko hrano.

Ob devetih zvečer mora biti vsak trapist v svoji postelji. Njihovo ležišče sestoji iz trde blazine in volnene odeje. Ob enih po polnoči zbudi trapiste samostanski zvon iz spanja, tako da spi vsak trapist samo štiri ure.

Ob enih morajo vstati, potem pa gredo k jutranji maši. potem dobijo siromašen zajutrek, ki sestoji iz jušo in koščka kruha.

Sedaj morajo redovniki na delo.

Trapisti se po navadi bavijo s poljedelstvom in z živinorejo.

Samostan trapistov je mnogo pridelal in dobil tudi mnogo denarja, katerega pa so požrle nenasitne blagajne visokih cerkvenih ustanov.

Ko je samostanski cerkvi odbilo poldne, so lahko nekaj časa počivali. potem pa so morali spet nadaljevati z delom do šestih.

Ob šestih so morali zopet k maši in molitvi, zvečer pa so poslušali predavanja o verskih vprašanjih.

Tem predavanjem pa je smel prisostvovati samo tisti, ki so ga smatrali vrednega tega razodetja.

Posebno težka pa je bila zapoved. da med delom noben trapist ni smel spregovoriti niti besedice.

Trapist mora biti nem. Nemo mora opravljati svoje delo, brez besede mora leči k počitku, brez besede mora vstati, — samo v slavo božjo sme trapist odpreti svoja usta.

Gorje mu, ko bi se bil pregrešil proti temu predpisu! Gorje mu, ki bi bil krenil s poti pobožnosti in kreposti!

Tega so kaznovali z najtežjimi kaznimi, teh pa so imeli v samostanu na izbiro!

Grešnik se je moral sam kaznovati, ali pa so ga kaznovali drugi redovniki, ki so bili izbrani za to službo.

Imeli pa so tudi mnogo drugih kazni, ki so premnogokrat škodovale zdravju in življenju nesrečnih menihov.

Tako je trapist živel dan za dnem, leto za letom, delal je, molil in molčal. Tako so jim počasi propadala telesa, vedno bolj, čeprav počasi, so se bližali grobu.

Ko pa je trapist nekega dne zatisnil svoje trudne oči, je dobil kot nagrado za vse svoje trpljenje, za vse delo in trud na tem svetu, hladen grob — kakor vsi drugi ljudje.

V grob so ga položili brez krste. Zavili so ga v njegovo meniško haljo in ga tako položili k večnemu počitku. Na njegovem grobu ni bilo ne kamna, niti križa, samo plevel se ga je usmilil in poril ilovnato zemljo in nihče ni vedel, kdo počiva v tem grobu.

Izpolnil je svojo nalogo, delal je in se trudil, — sedaj pa so ga vrnili materi zemlji, sedaj je bil pozabljen!

V samostanu svetega Nikolaja v arhangelski guberniji so se strogo držali vseh svojih predpisov.

aKdar se je kateri redovnik v katerem samostanu v čem pregrešil, kadar je zaslužil kakšno posebno kazen, so ga poslali v samostan svetega Nikolaja.

Tam je moral ostati kaznovani grešnik dolgo, dokler ga ni njegov predstojnik zopet poklical nazaj. — Potem ga je zopet sprejel v svojo versko družino popravljenega in skesanega.

Tako je postal samostan svetega Nikolaja v arhangelski guberniji počasi kaznilnica za vse tiste, ki so v ruskih samostanih kaj zagrešili.

Ves samostan pa je bil kakor nalašč ustvarjen za to.

Polotok Kola je bil redko naseljen.

Na celem polotoku se je nahajalo samo nekaj hišic, pa še te so se nahajale v notrajosti, medtem ko je stal samostan na griču tik obale.

(Nadaljevanje prihodnjič)